

Мэлыльфэгъум и 26-р — радиацием ыкIи нэмыкI тхьамыкIагъохэм якIэуэххэр дэгъэзыжыгъэнхэм хэлэжьагъэхэм я Маф

Адыгэ Республикэм щыпсэу-
хэу лъытэныгъэ зыфэтшыхэрэр!
Тичыплэгъуу лъапIэхэр!

Чернобыль атомнэ электростанци-
ем къыщыхуыгъэ тхьамыкIагъошхом
икъэбар зэрэдунаеу зыщызэлъашIа-
гъэр илъэс 30 хуыгъэ. 1986-рэ илъэ-
сым къэхуыгъэ аварием джыри зэ
цыфлэпкъым къыгуригъэуагъ зэрэ-
дунаеу цынагъо къыфэзыхыын зыльэ-
кIышт гумэкIыгъошхом къэралыгъо
гъунапкъэ иIэу зэрэщымытыр.

Непэ, илъэс 30-кIэ узэкIэлэбжэмэ,
тхьамыкIагъошхом икIэуэххэм ядэгъэ-
зыжыын хэлэжьагъэ цыфхэм лыгъэу
зэрахьагъэр зыфэдэр джыри нахь
дэгъоу къыдгурэлэжы.

Тичыплэгъуу къыткIэхуыххэрэм
япсауныгъэ, ящылакIэ пае зышхьа-
мысыжхэу блэнагъэ зезыхьагъэ-
хэм шхьэкIэфэ ин зэрафэтшырэм
ишыхьатэу тыгу къэтэгъэкIыжыых
ыкIи щысэ атетэхы.

Ныбджэгъуу лъапIэхэр! Тыгу къыд-
делэу зэкIэми тышхуфэлъао псау-
ныгъэ пытэ шъуилэнэу, илъэсыбэ
къэжыгъэшлэнэу, шлоу щыIэр къы-
жудэхунэу! 1986-рэ илъэсым къэ-
хуыгъэ тхьамыкIагъом фэдэ егъа-
шIэми къэрэмыхуыж!

Адыгэ Республикэм и
Лышхьэу
ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан
Адыгэ Республикэм и
Къэралыгъо Совет — Хасэм и
Тхьаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

Адыгэ Республикэм и Мафэхэр ФедерациемкIэ Советым щэкIох

ФедерациемкIэ Советым икомитетхэм
язэхэсыгъохэмкIэ Адыгэ Республикэм
и Мафэхэр тыгуасэ Урысые Феде-
рацием и Федеральнэ ЗэлукIэ Феде-
рациемкIэ и Совет щырагъэжьагъэх. Адыгэ
Республикэм и Лышхьэу ТхьакIушынэ
Аслъанрэ Адыгэ Республикэм и Къэ-
ралыгъо Совет — Хасэм и Тхьама-
тэу Владимир Нарожнэмрэ Iофтхьаб-
зэхэм ахэлэжьэх.

Джащ фэдэу республикэм иллыкIо
куп хэтых Адыгэ Республикэм и Пре-
мьер-министрэ КъумпIыл Мурат, Адыгэ
Республикэм иминистрэхэм я Каби-
нет хэтхэр, Адыгэ Республикэм и Къэ-
ралыгъо Совет — Хасэм и депутат-
хэр. ФедерациемкIэ Советым шIэны-
гъэмкIэ, гъэсэнэгъэмкIэ ыкIи культурэм-
кIэ и Комитет иигъэкIотыгъэ зэхэ-
сыгъоу Адыгэ Республикэм икъэра-
лыгъо хабзэ икIулыкIухэм ялыкIохэр
зыхэлэжьагъэхэр тыгуасэ шыагъ. Ады-
геим фэгъэхыгъэ видеороликкIэ ар-
рагъэжьагъ. Нэужым къэралыгъо куль-
турэ политикэр Адыгеим щыпхыры-
щыгъэнымкIэ, гъэсэнэгъэм респу-
бликэм хэхьоныгъэ щегъэшIыгъэнымкIэ
Iофыгъохэм атегушылагъэх. Адыгэ Рес-
публикэм и Премьер-министрэ игуа-
дзэу Наталья Широкова ащ фэгъэ-
хыгъэу доклад къышIыгъ.

Адыгеим законодательнэ инициативэ
заулэ зэхэсыгъом къащыхилхьагъ.
Ахэр зыфэгъэхыгъагъэхэр гъэсэнэгъэ
языгъэгъотырэ организациехэм якIэлэ-
егъаджэхэм афэдэу, искусствэхэмкIэ
кIэлэцIыкIу еджаплэхэми якIэлэегъаджэ-
хэм ныбжьэу яIэм елпытыгъэу ипалъэ
къыпэу пенсие клонхэмкIэ фитыныгъэ
яIэным епхыгъэ гарантиехэр федеральнэ

хэбзэгъэуцугъэм
щыкIэгъэпытыхьа-
жыгъэнхэр ары.
Джащ фэдэу нэ-
мыкI инициативэр
культурэм иIофы-
шIэхэу къуаджэ-
хэм адэхэм со-
циальнэ фэгъэкIо-
тэныгъэхэр афэшIыгъэнхэм, коммунальнэ
фэлэ-фашIэхэм апэуагъаххэрэр афэлъэ-
гъужыгъэнхэм япхыгъагъ.

Зэхэсыгъом хэлэжьагъэхэм Адыгеим
предложениеу къыхыгъэхэм къады-
рагъэштагъ, ахэр игъоу альэгъугъэх.
Адыгеим ыцIэкIэ сенаторэу Хьопсэ-
рыкIо Мурат ишIошIкIэ, хабзэм ирес-
публикэ, ифедеральнэ къулыкIухэм
акIуачIэ зэдырахыплэмэ, Iофыгъоу
къэуцугъэхэр зэшIуахынхэ альэкIышт.

Джащ фэдэу ФедерациемкIэ Сове-
тым бюджетымкIэ ыкIи финанс бэ-
дзэрхэмкIэ и Комитет иигъэкIотыгъэ
зэхэсыгъо къыдыхэлъытагъэу Адыгэ
Республикэм ищысэкIэ хьарджхэм яп-
хыгъэ пшъэрылхэм ягъэцэкIэн ыкIи
бюджетхэр зэдиштэнхэм япхыгъэ Iофы-
гъохэм парламентариехэр атегушылагъэх.
Мы лъэныкъомкIэ Адыгеир пэртитыгъэ
зылгъэ шьолпырхэм зэу ащыщ.

Зэхэсыгъом зэрэщыхагъэунэфы-
кIыгъэмкIэ, финанс политикэ тэрэз зэ-
рэрэриххэрэм къыхэкIэу, 2007-рэ илъэ-
сым къыщегъэжьагъэу республикэм до-
тациеу къылыкIэрэр фэдитIукIэ нахь
макIэ хуыгъэ, хахьохэм фэди 4,3-кIэ
зыкIалэтыгъ — сомэ миллиарди 2,3-рэ
хууцтыгъэмэ, сомэ миллиарди 9,9-м ахэр
нэсыгъэх. 2015-рэ илъэсым хахьохэр
нахьыбэ зэрэхуэхэрэмкIэ респу-
бли-

кэм Къыблэ федеральнэ шьолпырым
апэрэ чIыплэр шиубытыгъ. Экономикэ
Iофхэр хэгъэгум зэрэщыхылыгъэхэм
емыллытыгъэу, мы илъэсми социальнэ
лъэныкъохэр бюджетым къыщыдалы-
тагъэх, пшъэрылхэр зэкIэ агъэцэкIэх.

Комитетхэм неущ зэхэсыгъоу ялэшт-
хэм Адыгэ Республикэм исоциальнэ-
экономикэ хэхьоныгъэ изигъо Iофы-
гъохэм щакIэлъэщтых, республикэм иза-
конодательнэ инициативэхэм щатегу-
щылэщтых. ФедерациемкIэ Советым щы-
зэхашэгъэ къэгъэлъэгъоным джащ фэдэу
парламентариехэм республикэм игъэ-
хьэгъэ шхьалэхэм нэлуасэ защыфа-
шылэщтых.

Шъугу къэтэгъэкIыжы Урысые Феде-
рацием ишъолпыр исыхьат къыдыхэ-
лытагъэу Адыгэ Республикэм и Ма-
фэхэр мэфэкI шIыкIэм тетэу мэлыль-
фэгъум и 27-м зэрэрагъэжьэщтыхэр. А
мафэм Урысые Федерацием и Феде-
ральнэ ЗэлукIэ ФедерациемкIэ и Со-
вет и Тхьаматэу Валентина Матви-
енкэр Адыгеим и Лышхьэу ТхьакIу-
шынэ Аслъан, Адыгэ Республикэм и
Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьа-
матэу Владимир Нарожнэм, Адыгеим
ыцIэкIэ ФедерациемкIэ Советым хэтхэу
ХьопсэрыкIо Муратрэ Вячеслав Шве-
рикасрэ алуIэнэу щыт.

Къалэм икIэлэпIу анахь дэгъур къыхахышт

Хабзэ зэрэхуыгъэу, кIэлэцIыкIу Iыгъыплэхэм
ащылажьэхэрэм ялэлэсэнэгъэ гъэунэфыгъэным,
кIэлэпIу сэнэхьатым имэхьанэ зыкъегъэлэты-
гъэным ыкIи IофшIакIэу алэкIэлъымкIэ зэхьожы-
гъэнхэм фэшI ахэм апае зэнэкъокъу илъэс къэс
зэхашэ. Муниципальнэ гъэпсыкIэ зилэ районхэм
ыкIи къалэхэм кIэлэпIу анахь дэгъоу ялэхэр
къызыщынэфэщтыхэ Iофтхьабзэр апарашIэу
зэхашэх, нэужым ащ текIоныгъэ къыщыдзыхы-
хэрэр «Адыгеим икIэлэпIу анахь дэгъу» зыфилорэ
республикэ зэнэкъокъум хэлэжьэх.

Тыгуасэ МыекIопэ муницип-
пальнэ зэнэкъокъур къызылау-
хыгъ. Къалэм дэт кIэлэцIыкIу
Iыгъыплэхэм Iоф ащызышIэрэ
нэбгырэ 16-мэ заушэтынэу къе-
кIоллагъэх. КIэлэпIу къодыехэр
арэп зэнэкъокъум хэлэжьэхэр,
психологхэми, музыкэмкIэ,

спортымкIэ кIэлэцIыкIу Iыгъыплэ-
хэм ащылажьэхэрэми заушэты.
Тхьамафэм къыклоцI зэнэкъо-
къум хэлэжьэхэрэм заушэтышт.
Ахэр ушэтыплэ мыпсынIэхэм
арагъэуцощтых. Зэнэкъокъум
иапэрэ едзыгъо къызэрэщыдэ-
лытагъэу, кIэлэцIыкIу Iыгъыплэ-

хэм Iоф ащызышIэхэрэр нэлуасэ
зэфэхуыгъэх, нэбгырэ пэпчэ иIоф-
шIэнкIэ шIуагъэ къэзыхьырэ
Iофыгъоу зэшIуыххэрэр къы-
ралотыкIыгъэх.

Сабыеу кIэлэцIыкIу Iыгъыплэм
къаIорэм апэрэ шIэныгъэу ра-
гъэгъотыххэрэр джэгукIэ шIыкIэм
тетэу, ахэм ашIогъэшIэгъон лъэ-
ныкъохэр къыдыхалытэзэу Iоф
зэралэрэр кIэлэпIухэм къауагъ.

КIэлэцIыкIу Iыгъыплэу N 39-м
икIэлэпIу БздэджэжыкIо Нэф-
сэт кIэлэцIыкIухэм гъогурыкIо-
ным ишапхьэхэр зэригъэшIэрэ
шIыкIэхэм пае ышIэхэрэм къа-
тегушылагъ. Ар Iофыгъошхоу
щыт, сыда плэмэ, гъогу хуыгъэ-
шIагъэхэм кIэлэцIыкIухэр бэу
ахэфэх, шьобжхэр хахых, хэ-
кIуадэхэуи бэрэ къыхэкIы. Ежэ
Нэфсэт анахь цыкIухэу Iыгъы-
плэм къащэхэрэм къыщегъэ-

жыагъэу джэгукIэ шъуашэм
илъэу гъогурыкIоным ишапхьэ-
хэр арегъашIэх. Гъогу зэрэ-
зэпачыштыр, тамыгъэхэм къа-
рыкIыххэрэр, нэфрыгуазэм имэ-
хьанэ ыкIи нэмыкIхэр нэры-
лгъэу Iэпылэгъухэр къызфи-
гъэфедзэу къафелуатэх. Нэу-
жым кIэлэцIыкIухэм зэхыхы-
гъэр агу кынэжыным пае зэнэ-
къокъу цыкIухэр афызэхещэх,
къалэм узэрэщыцекIощтыр арэ-
гъэлъэгъу. Унэм къыкIыхэу кIэ-
лэцIыкIу Iыгъыплэм къаIохэ зы-
хуыкIэ гъогуу къаIурэр гъогуры-
кIоным ишапхьэхэр къыдихэлъы-
тагъэу сурэткIэ къаригъэшIыгъ.

КIэлэцIыкIу Iыгъыплэу N 9-м
музыкэмкIэ иIофышIэу Къудай-
нэт Анисет кIэлэцIыкIухэм адыгэ
шэн-хабзэхэр аригъэшIэнхэм
пае къызфигъэфедэрэ шIыкIэхэр
къырилотыкIыгъэх. КIэлэцIыкIум
илъэпкэ культурэ ыгъэлъапIэ
хууным мэхьанэшхо реты.
Лъэпкэ тарихыыр, культурэр

зэраригъашIэрэр, ижырэ лъэ-
хьаным къыщегъэжьагъэу ады-
гэхэм ашIырэ кушъэхалхэр,
нысэщэ джэгур, адыгэ илъэсы-
кIэр ыкIи нэмыкIхэр зэрафы-
зэхичэххэрэр къыIотагъ. ИIоф-
тхьабзэхэм нэмыкI цыф лъэпк-
хэм къахэкIыгъэ сабийхэри
ашIогъэшIэгъонэу хэлэжьэх.

КIэлэцIыкIу Iыгъыплэу N 12-м
икIэлэпIу Наталья Сухановам
кIэлэцIыкIухэм абзэ къутэгъэ-
ным пае ышIэхэрэр къырило-
тыкIыгъэх.

КIэлэпIу зэнэкъокъум хэ-
лажьэрэ пэпчэ ишIэныгъэ къы-
гъэлъэгъуагъ. Мэлыльфэгъум и
26 — 27-м кIэлэцIыкIухэм Iоф
зарадашIэрэр къагъэлъэгъошт.
КIэлэпIу анахь чанхэр, нахь
Iэлэлэсэхэр жорим къыхигъэ-
щыштых. ЯтIонэрэ едзыгъом
хэхьагъэхэм мастер-класс къа-
гъэлъэгъошт ыкIи охьтэ лые ялэ
зыхуыкIэ агу риххэу зыпыль
лъэныкъохэр къыралотыкIыштых.

ПIАТIЫКЪО Анет.

2016-р — Мэщбэшлэ Исхъакъ и Илъэс «Хъан-Джэрыер» арапыбзэкIэ къыдэкIыгъ

Адыгэ, Къэбэртэе-Бэлыкъар, Къэрэщэе-Щэрджэс республикэхэм янароднэ тхаклоу, СССР-м, Урысыем, Адыгэ Республикэм я Къэралыгъо премиехэм, зэрэ Урысыеу илитературнэ премиеу Шолоховым ыцIэкIэ щытым ялауреатэу Мэщбэшлэ Исхъакъ илъэс 60-м къехъугъэу адыгэ литературэм хэт, хегъахъо, еIэты лъэпкъ гупшысэр.

къэралхэми МэщбашIэм иусэхэр, ироманхэр анэсыгъэх. «ХэшыпыкIыгъэ усэхэр» тыркубзэкIэ къыхауыгъ. Адыгэм игогу хыльэ урызгэплъэжэрэ романхэу «Бзыикъо зау», «Мыжъошъхал» зыфилорэ романхэр арапыбзэкIэ, тыркубзэкIэ зэрадзэкIыгъэх.

Джыри бэмышIэу ахэм зы произведениешо къахэхъуагъ, «Хъан-Джэрыер» зыфилорэ тарихъ романышоу, цыф еджэгъ-гъэсагъэу Хъанджэрые ышъхъэ къырыкIуагъэу, ынэ пэкIэ-кIыгъэмкIэ, тхаклоу а охтэ блэкIыгъэр — зэманыр зыфэдэгъэр, лъэпкъ цыкIоу, ау гушхоу, лыбланэу, зинамыс зильапIэм, адыгэм иблэкIыгъэ къырилотыкIыгъ. ЩылэкIэ-псэукIэм хэлъ шыкIэ-хабзэхэр, унэшоу лъэшхэр ыкIи ежъ лъэпкъыр ащ зэрехуэлэрэр шыгъэунэфыгъэх.

Жанрэ зэфэшъхъафхэм — поэзием, прозем, анахъэу тарихъ романхэм ятхын, зэдзэ-кIыным закыщиушыхъатыгъ. Мэщбэшлэ Исхъакъ итхакIэ, ахэм акупкI ыкIи яшъошэ-теплэ агу рихъэу, Урысые Федерациеми, ащ исубъектхэми арыс цыф лъэпкъ зэфэшъхъафыбэм абзэкIэ ащ иусэхэр зэрадзэкIыгъэх. Дунаим зэфэдэкIэ щитэкъухъагъэ хъугъэ адыгэ лъэпкъыр зэрыс IэкIыб

Мэщбэшлэ Исхъакъ икъэлэ-мыпэ къыпыкIырэ тхылъхэм цыфхэр зэряджэхэрэм, ахэм адыгэр зыфэдэр уагъашIэу, ахэпIагъоу лъэныкъуабэкIэ зэрэщытым произведениехэм акIуачIэ егъэлъэшы. Тхылъеджэхэм шIэныгъабэкIэ къятэщт тхылъхэр арых хаутыхэрэр ыкIи зэрадзэкIыхэрэр. Ащ елытыгъэу, тарихъ романхэу «Мыжъошъхал», «ГъэритIу», «Хъан-Джэрыер», «Адыгэхэр», «Рэдэд»

зыфэпIощтхэм нэплъэгъубэ къызэрэзыфащэрэр бгъэшIэгъо-нэу щытэп. Сыда пIомэ Те-мыр-КъохъэпIэ Кавказым шыпсэурэ лъэпкъмэ анахъыжъэу адыгэхэм лъэпсэхшо куу, чыжъэу, чыжъэу лIэшIэгъухэм ахэблагъэу иI. Лъапсэ зилэм, нэмыкI шыIэныгъэ бгъу пстэум-кIи хэлъ-хэсыр зэрэдунаеу тет тхылъеджэмэ лъэшэу ашIэмэ ашIоигъу. Джары МэщбашIэм ытхыгъэмэ ащыщхэр инджылызхэм, французхэм, испанхэм, чеххэм, финхэм, словакхэм, болгархэм, венгрэхэм, нэмыкIхэм абзэхэмкIэ зэрадзэкIыныху зышIыгъэр.

КъызэрэсIуагъэу, «Хъан-Джэрыер» зыфилорэ романыр бэмышIэу арапыбзэкIэ къыдэкIыгъ. Ар зэзыдзэкIыгъэр Хъафиз Олыд ары. ТхылъыкIэм лъэпэмафэ ыдзынэу фэтэлэ.

ДЗЭУКЪОЖЬ
Нуриет.

Лъэшэу тыфэраз

Ветеран-пограничникхэмрэ пограничникхэм яныбджэгъу ныбжьыкIэ купым (ЮДП-м) хэтхэмрэ шэмбэт шыхъаф зэхашы, «ДзэкIолI псынэкIэчым» дэжъ пограничникхэм ясаугъэтэу щытымрэ ащ илэгъо-благъорэ агъэ-къэбзэнхэу мэлыльфэгъум и 16-м кIогъагъэх. Мы чыпIэм, гъогум къыщыублагъэу саугъэ-тым нэс, къэгъэгъэ сатыритIу зыгорэм зэрэщигъэтIысыгъэр зытэлъэгъум, лъэшэу дгъэшIэгъуагъэ. Ар зилэшIагъэр зэгъэшIэгъэным бэрэ тыпылэныу хъугъэп. Бэ темышлагъэу бзыл-фыгъэ горэ къытэкIолIагъ. Тикуп ипашэ къыкIэлупчIи, къытэлъэгъу саугъэтым дэжъ щигъэтIысыхэ шIоигъоу иунэ щызэлэуиэгъэкIэгъэ къэгъагъэхэмрэ куандэхэмрэ къытигъащэхэ шIоигъоу. Авто-машинэрэ нэбгыритIурэ гъусэ фэтшIыи, илэгъу фэдгъэцэкIагъ.

ТызэдэгъушIэлэзэ нафэ къызэрэхъугъэмкIэ, а бзылфыгъэр Кличко Надежда Анатолий ыпхъур ары, поселкэу Победэм щэпсэу. Саугъэтым дэжъ шэмбэт шыхъаф зэрэщызэхэтцагъэр зельэгъум, ежъ а мафэм Iоф ышIэу ыкIи къыддэлэн ымыл-лэкIыныу щытыгъэти, къэгъа-гъэхэмрэ куандэхэмрэ тэ щыд-гъэтIысхэ шIоигъоу зыкытфигъэзагъ. Адрэ къэгъэгъэ саты-ритIоу лъэгъугъэр а бзылфыгъэмрэ ыпхъоу Еленэрэ саугъэтым дэжъ цагъэтIысыгъэх. Бзылфыгъэхэм я Хэгъэгу пае патриотическэ зекIуакIэу зэрэхъагъэм фэшI лъэшэу тазэрэ-фэразэр Надеждэ есIуагъ. ЗыцIэ

къеслогъэ бзылфыгъэхэм язе-кIуакIэ нафэ къэшIы шIу ашIэмэ зышIоигъоу цыфхэр мыма-кIэу къызэрэтхэтыхэр. Ау, гухэкI нахъ мышIэми, шIушIэным ычIыпIэкIэ мыхъо-мышIагъэхэр зезыхъэхэрэри мымакIэу щы-лэх. Нэнэжъ-тэтэжъхэм япхъо-рэлъфхэр ягъусэхэу мы чыпIэм къызыкIохэкIэ, саугъэтым дэ-чъаехэхэ зэрауцIэлIырэр, етIэф-кIэ зэрэтетхэхэрэр альэгъу, ау зи аралорэп, ар пшIэ зэрэ-мыхъуцтыр агурагъалорэп. Ары пакIошъ, мы чыпIэм быракъыр зыщытIэтIырэ пкъэу иIэм пылъ-кIапсэр ахэм афэдэ горэм зэпиупкIыгъ, дгъэфедэжъын ты-мылэкIыныу ышIыгъ, ау ар зымы ымылэгъугъэм фэд. Шъуегупшыс, нахъыжъхэр, къыт-кIэхъухэрэ ныбжьыкIэхэм пIу-ныгъэ тэрэз ахэлъхъэгъэнымкIэ щысэтэхыпIэу шъушытын зэ-рэфаем, нэужым кIэсащэ мы-хъуным фэшI.

Ветеранхэм акIырыпIыхъэхэзэ ЮДП-м хэт ныбжьыкIэхэр шэмбэт шыхъафым чанэу хэлэжъа-гъэх, саугъэтыр ыкIи ащ илэгъо-благъо мы мафэм дэгъоу агъэ-къэбзагъэх. Чанэу Iоф ашIагъ Даниил Назаровым, Артем Ера-носян, Святослав Макаровым. Даниил Назаровым пшъэрыль фэтшIыгъ кIэлэ ныбжьыкIэхэр игъусэхэу къэгъагъэхэм ыкIи куандэхэм альпылэнхэу, ищы-кIагъэ хъумэ, псы аклагъэхъозэ ашIынэу.

Иван ДАВИДЮК.
Ветеран-пограничникхэм я
Совет итхъамат.

Iофыгъо зэфэшъхъафхэм яеплъыкIэхэр къаралолIагъ

Къэралыгъо Думэм идепутатхэм яхэдзынкIэ «Единэ Россием» ипэшIорыгъэшъ мэкъэтын хэлэ-жъэхэрэм мэлыльфэгъум и 23-м Мыекъуапэ язэдэгъушIэгъу щыкIуагъ. Кандидатхэмрэ ахэм адезыгъаштэхэрэмрэ анахъэу зытегушылагъэхэр гъэсэнэгъэм, псауныгъэм икъэхъумэн ыкIи социальнэ политикэм япхыгъэ Iофыгъохэр ары.

ЗэлукIэгъухэр чэзыуитIоу кIуагъэх, нэбгырэ тфырытф чэзыу пэпчъ хэлэжъагъ. Адыгеим шыпсэурэ бзылфыгъэхэм ягъэлорышIапIэ итхъаматэу Светлана Дорошенкэр, республикэм псауныгъэм икъэхъумэнкIэ иминистрэу Мэрэ-тыкбо Рустем, Адыгэ Республикэм цыфым ифитыныгъэхэмкIэ и Уполномоченнэу Анатолий Осокиныр, Адыгэ Республикэм физиче-скэ культурэмкIэ ыкIи спортымкIэ и Комитет итхъаматэу Хъасанэкъо Мурат, къэралыгъо те-лерациокомпаниеу «Адыгеим» ипашэ игуадзэу Шышэ Людмилэ апэрэ чэзыу хэлэжъагъэх.

ЯтIонэрэм ежъ ашъхъэ фэгъэхъыгъэу ыкIи япрограммэ ехылагъэу къыщыгушылагъэх къалэу Мыекъуапэ инароднэ депутатхэм я Совет иде-

путатхэу — «Гвардии ныбжьыкIэм» ишъолъыр къутамэ итхъаматэу Бэрэздж Асыетрэ Мы-екъопэ гурыт еджапIэу N 3-м идиректорэу Хъатэгъу Нелэрэ, Мыекъопэ къэлэ симэджэхым иврач шъхъалэ игуадзэу Елена Любченкэр, парламентым и Палатэу ыхэкIэ щылэм иде-путатэу Натхъо Разыет, кIэлэцIыкIу IыгъыпIэу N 1-м ипашэу Светлана Папинар.

— Эфир занкIэмкIэ социальнэ сетэу «Одно-классники» зыфилорэ яеплъыкIэхэр къышIауа-гъэх. Апэрэу республикэм ащ фэдэ форма-тыр щыдгъэфедатгъ. Нэужым тыратхагъэхэр видеохостингэу «Youtube» зыфилорэмкIэ къы-хаутыгъэх, джащ фэдэу шъолъыр къутамэм исайт ыкIи социальнэ сетэхэм яофициальнэ аккаунтхэм къарыхъагъэх. Арэуцтэу зыкIэ-шIыгъэр «Единэ Россием» ыцIэкIэ кандидатхэу пэшIорыгъэшъ мэкъэтынэм хэлэжъэхэрэм амал зэрилэкIэ цыфхэр нахъыбэу нэлъасэ афэхъун-хэм пае, — къыуагъ партием ишъолъыр гъэ-цэкIэкIо комитет ипашэу АфэшIэгъо Рэмэ-зан.

ЕджэпIэ-интернатым щызэхашагъ

Урысые Интернет-Iоф-тхъабзэу «Добрыи знак» зыфилорэ Адыгэ Респу-бликэм щыльагъэкIуатэ. Гъо-гурыкIоныр щынэгъончъэ-нымкIэ Къэралыгъо ав-тоинспекцием икъулыкъу-шIэхэм еджапIэхэм ащы-зэхашэрэ зэлукIэхэм ныб-жьыкIэхэр чанэу ахэлажъэх.

Зипсауныгъэ зэщыкIогъэ кIэлэцIыкIухэр зыщырагъэ-джэхэр еджэпIэ-интернатым «Добрыи знак» зыфилорэ Iофтхъабзэр щызэхашагъ. Ав-тоинспекторхэмрэ еджапIэм специалистхэмрэ ащ кIэщакIо фэхъугъэх.

ГъогурыкIоным ишапхъэхэр кIэлэцIыкIухэм къафалотагъэх. Щынэгъончъэу зекIонхэм фэшI гъэсэпэтхыдэ зыхэлъ мульт-фильмэ рагъэлъыгъэх. Ащ нэмыкIэу, интернатым чIэт хъафизэхэм апае хэушъхъафыкIыгъэ тхылъеджапIэм къэгъэлъэгъон къышIы-зэлъахыгъ. КIэлэцIыкIухэр ашIогъэшIэгъонэу Iофтхъабзэхэм ахэлэ-жъагъэх. Нэужым зэкIэ зэхэтхэу сурэт зытырарагъэхыгъ.

(Тикорр.).

Адыгэ Республикэм илитературнэ-художественнэ ыкIи икIэ-лэцIыкIу журналхэм яредакцие IофышIэхэр гухэкI ащыхъоу журналэу «Родничок Адыгеим» иредакторэу Бэгъушэ Мариет фэтхъаусыхэх ишъхъэгъусэ идунай зэрихъожьыгъэм фэшI.

Агъэш/уагъэх

Чернобыль иатомнэ электростанция аварие зыщыхуыгъэр непэ илъэс 30 мэхъу. Ащ фэгъэхьыгъэ Иофтхьабзэ муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ культурэмкIэ и Унэу «Гигантым» мы мафэхэм щыкIуагъ.

Ащ хэлэжьагъэх Адыгэ Республикэм лъапкъ ИофхэмкIэ, IэклIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет ипашэу Шхьэлэхъо Аскэр, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм икомитет итхьаматэу Евгений Саловыр, Чернобыль кыщыхуыгъэ тхьамыкIагъом сэкъатныгъэ хэзыхыгъэхэм я Урысые общественнэ организации и Адыгэ республикэ къутамэ ипашэу Любовь Нуриахмедовар, муниципальнэ об-

разованиеу «Къалэу Мыекъуапэ» политическэ партиехэм ыкIи общественнэ организациехэм зэпхыныгъэ адырIэнымыкIэ иотдел ипашэу Владимир Алтуниныр, кIэлэеджакохэр, нэмыкIхэри.

1986-рэ илъэсым мэлылфэгъум и 26-м Чернобыль атом электростанцием кыщыхуыгъэ авариешхом цIыф миллионхэм ящылэныгъэ зэрихьокIыгъ, къэралыгъом итарихъ хэмыкIокIэжын лъэужэу кыхэнагъ. Официальнэу къатырэ пчъагъэхэм кызырагъэнафэрэмкIэ,

ЧАЭС-м кыщыхуыгъэ тхьамыкIагъом нэбгырэ миллиони 9 фэдизмэ зэрар арихыгъ. Украинэм, Белоруссием, Польшэм, нэмыкI къэралыгъуабэм ащыпсэурэ цIыфхэм ащ иягъэ аригъэкIыгъ. Чернобыль кыщыхуыгъэ аварием кызыдихыгъэ тхьамыкIагъохэм ядэгъэзыжын бэ хэлэжьагъэр. Адыгеим ицIыфхэри ахэм ащыщ.

— Адыгеим щыщэу нэбгырэ 800-м ехъу чэзыу-чэзыоу кIонхэу, Иоф кыщашIэнэу хуыгъэ Чернобыль иатом электростанция, — кыIуагъ Шхьэлэхъо Аскэр. — А лъэхъаным радиацием пэуцужыгъэхэм Мыекъуапэ щыпсэурэ нэбгырэ 300 фэдиз ахэтыгъ. Нэбгырэ пэпчэ лыхуыжэу пIытэнэу щыт, сыда Iомэ ящылэныгъэ шхьа-мысхэу акIыб дэтхэр, цIыф

лъэпкъыр зэрэпсаоу радиацием имашIо ахэм шаухъумагъ. Мыгъэ илъэс 30 мэхъу а тхьамыкIагъор зыхуыгъагъэр. Ащ хэлэжьагъэхэу, кIын щызылэагъуыгъэхэм шухьафтынхэр яттынхэу тызэIуагъ.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТхьакIушынэ Аслъан ыцIэклIэ рэзэныгъэ тхылъхэр Чернобыль кыщыхуыгъэ тхьамыкIагъом идэгъэзыжын хэлэжьагъэхэм нэбгырэ 7-мэ Шхьэлэхъо Аскэр нэужым аритыжыгъ. Аварием хэлэжьагъэхэм афэгъэхьыгъэ тхылъэу «Опаленные атомом» зыфило-рэр экземпляр 500 хъоу кыдагъэкIыгъ. Чернобыль кыщыхуыгъэ тхьамыкIагъом сэкъатныгъэ хэзыхыгъэхэм я Урысые общественнэ организации и Адыгэ республикэ кы-

тамэ ипашэу Любовь Нуриахмедовар тхылъыр Шхьэлэхъо Аскэр ритыгъ. Ащ икыдэгъэ-кIын илахышIу зэрэхилъхьа-гъэмкIэ зэрэфэразэр игушыIэ кыщыхыгъэщыгъ.

Чернобыль кыщыхуыгъэ аварием кызыдихыгъэ тхьамыкIагъохэм ядэгъэзыжын хэлэжьагъэхэм АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм икомитет итхьаматэу Евгений Саловым Парламентым итын лъапIэхэмрэ ищытхэу тхылъхэмрэ аритыжыгъэх. Мыекъуапэ имэрэу Александр Наролиным ыцIэклIэ къэгущыIагъ муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ» политическэ партиехэм ыкIи общественнэ организациехэм зэпхыныгъэ адырIэнымыкIэ иотдел ипашэу Владимир Алтуниныр ыкIи Чернобыль кыщыхуыгъэ тхьамыкIагъом идэгъэзыжын зилахышIу хэзышIыхъэгъэ Александр Харламовым псэупIэ сертификат ритыжыгъ. УФ-м ошIэ-дэмышIэ ИофхэмкIэ и Министерствэ имедальхэр къэзылэжьыгъэхэм Иофтхьабзэм щаратыжыгъэх. Чернобыль кыщыхуыгъэ авариешхом хэлэжьагъэхэм яшIузабэхэри зэхэхэм кыщыхагъэщыгъэх. «Чернобыль иатомнэ электростанция кыщыхуыгъэ аварием илъэс 30 хуыгъэ» зыфило-рэ тамыгъэхэри зыфагъэ-шIошагъэхэм джащ фэдэу аратыжыгъэх.

ГЪОНЭЖЬЫКЪО

Сэтэнай.

Сурэтхэр Iэшынэ Аслъан тырихыгъэх.

Иофыгъор мэхъанэ ратэу кыыхагъэщыгъ

АдыгабзэмкIэ Советэу АР-м и Лышхъэ джэ щыIэм изэхэсыгъоу джырIэблагъэ щыIагъэм илъэсыбэ хуыгъэу лъэпкъыр зыгъэгумэIырэ Иофыгъохэр кыщашIэтыгъэх, щызэхафыгъэх.

Зэхэсыгъо ужым сызэгупшысагъэхэм ащыщ лъэпкъ зэхашIэр. Илъэс 20 — 25-рэ тешIэ къэс лъэпкъыр зэплъыжьыш, шIэгъэ-мышIагъэм уасэ фишIырым фэд. ТIэкIэIырым тылъэбанэ, тшIэштхэр итэхуыхъ. Мафэ къэс тызыкIэупчIэн, тызыпылын фаер нахъ Иофыгъо инэу тэльытэш, ар зэшIотхы-нэу тыфежьэ.

БлэкIыгъэ илъэсхэм Адыгэ кIэлэегъэджэ колледжым ипашэу Ацумыжъ Казбек зэлукIэхэм бэрэ къащилоу хуыгъэ адыгэ отделение еджапIэм зэримылэжьыр, адыгэу къекIуалIэрэр зэрэмакIэр ыкIи нэмыкIхэр. Колледжым ипэщагъэм еджапIэр ыгъэлъапIэу бэрэ игугъу кышIыщтыгъ, лъэпкъым икультурэ, инаука ар ежъапIэ зэрэфэхуыгъэр, лъэпкъым кыыхэ-кIыгъэ цIыф еджагъэхэр, зэкI Iоми хуэнэу, ащ кызырэрчIэ-кIыгъэхэр кышIотыгъ. Ау Иофыр зэшIохыгъэ хуыщтыгъэп. Ар джыри гъэцэкIэгъошIуштэп. Сыда Iомэ сьдрэ Иофи икIэух арыплъэгъун фаер. Колледжыр кыухэу адыгабзэр ублэлIэ клас-схэм ащазыгъэхьырым тхьа-пша кыылэжьыщтыр? АщкIэ ныбжьыкIэр щылэшущта? Иуна-гъо ылыгышIущта?.. УпчIабэ къэуцу.

НыбжьыкIэхэр непэ дэгъоу щылэнхэу, псэунхэу фаех. Уах-тэ тешIэмэ, етIанэ ИофшIэклI-шIур ылэ кыригъахъэмэ нахъ кыыхагъэхъоштыр арэп, непэ, джыдэдэм рыщылэшъунэу ныбжьыкIэм ахъщэ кыгъэхъэн фае. КIэлэегъаджэм илэжьапкIэ зэрэмыбэр ашIэш арын фае еджапIэм дэгъоу щеджэгъэ ныбжьыкIэхэр колледжым кызыкIэмыкIохэрэр.

Илъэсыбэ хуыгъэу юрист, экономист сэнэхъатхэр арых ныбжьыкIэхэм кыыхахыхэрэр. Шыпкъэ, ахэми егъэжьэгъум бэпын фае къагъахэрэр, арэу щытми, а сэнэхъатхэм ныбжьыкIэхэр дахыыхы.

Анахъ тэрэзыр ИофшIапIэ зыгъотыщтэу, республикэм ищыкIэгъэштхэр апшъэрэ ыкIи гурыт еджапIэхэм къагъэхъазы-рыхэмэ ары. Ау а Иофым удэлэжьэн, зэбгъэшIэн, зэхэпфын фае.

ЫпшъэкIэ зыцIэ къетIогъэ Советым хэтхэр лъэшэу ыгъэгумэIыхэу колледжым Иофыгъо тегушыIагъэх. Целевой шыкIэм тэтэу еджапIэм ныбжьыкIэхэр ыштэхэмэ зэрэнахъ тэрэзым кыфэIуагъэх. Еж колледжым кыфатупшырэ чIыпIэхэм адыгэ группэхэр кыди-мылпытэжхэми, Иофым изы-

тет район ыкIи къалэ пэпчэ ащызэрагъэшIэныш, муниципальнэ бюджетым щыщ ахъщэкIэ рагъэджэнхэу ахэм зафагъэзэшт.

Адыгэ кIэлэегъэджэ колледжым ипашэу Къэгъэзэжъ Мурат кызырIуагъэмкIэ, колледжым адыгабзэм изэгъэшIэнкIэ опыт гъэнэфагъэ иI. 1992-рэ илъэсым адыгабзэр колледжым и группэхэм зэкIэми яегъэджэн план хагъэуцагъ. Тхьамафэм сыхъати 2 яI. Адрэ еджапIэхэм зы сыхъат нылэп япрограммэхэм кыдалытхэрэр. Ау уахътэр макIо, гурыт гъэсэныгъэ къэзытырэ еджапIэхэу УФ-м итхэм яшапхъэхэри зэхъокIых. Джы непэ сэнэхъатэу колледжым кытырэмэ адыгабзэмкIэ кIэлэегъаджэр ахэтыжэп. Арышъ, адыгабзэр нахъ куоу, нахъ дэгъоу ябгъэшIэныр е еджапIэм, е учредителым кыпкъырыкIын фае. Ар къагуры-лозэ егъэджэн Иофыр зэхашъ.

Колледжым студентхэм япрактикэ мэхъанэшхо щыраты. Ар дэгъоу зэхэщэгъэнымкIэ Адыгэ республикэ гимназием амалышIухэр илэх. Ары практикэмкIэ колледжым базэу илэр. Ащ студентхэм зэтеутыгъэу практикэр шахы. Апэ сэнэхъатым хагъэгъуазэх, ащ ыуж урок тыкIэ зэрагъашIэ, етIанэ игъэкIотыгъэу кIэлэегъэджэ практикэр ахы. Ащ дакIоу, «Темыр Кавказым щыпсэурэ лъэпкъхэм ятарихъ» зыфило-рэ лъэныкъори лъэпкъ-чы-

плэ компонентым хэтэу щызэрагъашIэ. Студентхэм лъэпкъым итарихъ, ишэн-хабзэхэр ягъэшIэгъэнхэмкIэ яшIуагъэ къэкIо урок ужым зэхашъэр Иофтхьабзэхэм. Ахэр «Адыгэ джэгъу», «Адыгэ быракъым и Маф», акционер обществэу «НАН» зыфилоу Нэгъуцу Аслъан зипащэм зехищэхэрэми ахэлажьэх.

Адыгабзэм и Тхьамафэ кIо зыхуыкIэ студентхэр лъэныкъо зэфэшъхьафхэмкIэ зэнэкъокъухэм ахэлажьэх. Сочинениехэр атхых, зэнэкъокъухэр зэхашъх, усэхэм къаджэх. ЗэкIэ группэхэм адыгабзэмрэ кIэлэ-цыкIу литературэмрэклэ олимпиадэхэр ашэкIох. Ахэм яшIуагъэ къэкIо ныдэлъфыбзэр ыкIи адыгэ кIэлэцыкIу литературэр ашIэнымыкIэ, ахэм афэщагъэ хуэнхэмкIэ.

Ащ тэтэу адыгабзэм, литературэм, лъэпкъ тарихым, культурэм хэшIыкI дэгъу афырIэу студентхэр колледжым кычIэкIых. Ау ахэм адыгабзэмкIэ рагъэджэнхэу диплом къаратырэп.

Непэ еджапIэхэм ящыкIагъэх технологиякIэхэр, шыкIэ-амалыкIэхэр зыгъэфедэрэ кIэлэегъаджэхэр. Ар кыдилытэзэ колледжым кIэлэегъаджэхэр къегъэхъазырых. Студентхэм Интернетым иамалхэр агъэфедэхэзэ урокхэр зэхашэнхэм фагъасэх. КIэлэегъэджэ Iазэхэу «Ныдэлъфыбзэм ианахъ кIэлэегъэджэ дэгъу» зыфило-рэ зэнэкъокъум щыте-кIуагъэхэм ямастер-классхэм яплъых, зэхафых.

Непэ колледжым нэбгырэ 362-рэ щеджэ. Ащ щыщэу

адыгэр 65-рэ мэхъу. Ублэлэ гъэсэныгъэмкIэ отделени-ем студент 279-рэ щеджэмэ, ащ щыщэу 60-р адыг. КIэлэцыкIу ыгъыплэхэм Иоф ащызышIэштхэм япчъагъэ 83-рэ мэхъу, ащ щыщэу адыгэр 5 нылэп. Сыда ащ фэдэу адыгэхэр макIэу кIэлэ-егъэджэ колледжым зыкIы-щеджэхэрэр?

Колледжым ипашэу кызырIуагъэмкIэ, апэрэмкIэ, адыгэу къекIуалIэрэр макIэп, нэбгырэ 40 — 50 мэхъу. Ау ахэм яаттестат баллэу кытырэр макIэ, нэмыкI ныбжьыкIэхэм янэкъокъунхэ алъэкIырэп. Ащ фэдэу 2015-рэ илъэсым чIыпIи 100-у колледжым кыфагъэ-нафэрэм нэбгырэ 270-рэ къекIолагъэмэ, ащ щыщэу 42-р адыг. Ау зэнэкъокъум пхыры-кIыгъэр нэбгыри 8 нылэп.

ЯтIонэрэмкIэ, республикэм ирайонхэу Краснодар пэблагъэу псэухэрэм, Теуцожь, ТэхуутэмыкIое районхэм ыкIи Адыгэкъалэ яеджапIэхэм къачIэкIыхэрэм янахыбэр Краснодар итехникумхэм ыкIи колледжхэм ачIахъэх.

Ящэнэрэ ушхьагъур республикэм икъуаджэхэм ащыпсэурэр нахъ макIэ зэрэхъурэр ары. АдыгеимкIэ лъэпкъ пшъэ-рылъышхоу щытыр адыгэ къуаджэхэу бзэм, лъэпкъ шэн-хаб-зэхэм язехьакохэр зыдэхэр кызытэгъэнэжьыгъэнхэр ары. Арышъ, колледжым адыгэ отделение зэримылэжьыми, ублэлэ классхэр адыгабзэкIэ езыгъэджэштхэри, кIэлэцыкIу ыгъыплэхэм Иоф ащызышIэштхэр кызырэрчIымыгъэкIыхэрэми лъэпкъым изытет кыдэп-лытэзэ уегупшысэн фае.

СИХЪУ Гоцнагъу.

ТЕКЮНЫГЪЭМ И МАФЭ ИПЭГЪОКИ

Къытфашлагъэр тщыгъупшэ хъущтэп

«Зао!.. Зао!» А гушыгъэ мэхъаджэм гур ыгъэкIэзэу 1941-рэ илъэсым имэкъуогъу и 22-м тыхэгъугу къызылбыбыхъыгъагъ. Хэгъэгу ззошхор къызежъэм, Советскэ Союзым щыпсэурэ лъэпкъ пстэуми ялIыкIохэр пыир зэхэкъутэгъэным ыкIи ТекIоныгъэр къыдэхыгъэным псэемыблэжъэу фэзэуагъэх, бэмэ лIыхъужьныгъэ зэрахъагъ.

Гушыгъэм пае, адыгъ нэгъыри 7-мэ Советскэ Союзым и ЛIыхъужьыцIэр къафаусыгъ. ПчъагъэмкIэ ар мыбэми, адыгъ лъэпкъыри зэрэмэкIагъэр къызыдэплъытэкIэ, тилъэпкъ лIыхъужьныгъэ зэрэзрихъагъэм урымыгушхон плъэкIыштэп.

Заор къызежъэм адрэ къуаджэхэм афэдэу, Хьалъэкъуае дэкIыи, нэгъырэ 278-рэ фронтым лухъэгъагъ. Ахэм ащыцэу нэгъыри 167-мэ къагъэзэжыгъэп, я Хэгъэгу пае лIыхъужъэу заохэзэ апсэ атыгъ, 111-мэ тыркыо зэфэшъхьафхэр ательхэу къэкIожьыгъэх. Заом хэлэжъагъэу зы ветерани джы къуаджэм дэсыжъэп. Апэ фронт

тым лухъэгъэ дзэкIолIхэм ахэтэу зэуагъэ тикъоджэгъоу Хьодэ Шумафэ. Хыкъумэу Хасан ыкIи Халхин-Гол ащыкIогъэ ззошхор хэлэжъагъ, хылыгъэу къауIэгъагъ. Иакъыл щыуагъэу, къаукIыгъэхэм ахэлъэу къалэу Большово пэмычыжъэу щытыгъэ къутырым дэххэм къагъотыжыгъагъ. Госпиталым зыцэжъужьым ядэжъ къагъэкIожьыгъагъ. Джащ фэдэу ЛIыхэсэ Индрыси блэкIыгъэ ззошхом лIыгъэ щызэрихъагъ. Къэралыгъохэу Польшэр, Болгария, Венгрия, Чехословакияер шъхьафит зышIыжыгъэхэм ахэтэу лIыгъэ хэлъэу зэрэзэуагъэм къыхэкIэу Хэгъэгу ззошхом иорденэу апэрэ степень

зилэр, Жьогъо Плъыжым иорден, медальхэу «За отвагу», «За Победу над Германией», «За боевые заслуги» зыфилохэрэр къыфагъэшъошагъэх.

Сталинград щыкIогъэ ззошхом лIыгъэ хэлъэу щызэуагъ тикъоджэгъу танкистэу Хьодэ Юныс. Мы чыплэм лIыгъэу щызэрихъагъэм фэшI медалэу «За отвагу» зыфилохэрэр къыфагъэшъошагъ. Польшэр, Румыния, Чехословакияер нэмыц теахIохэм къалэкIэхыжыгъэхэм зэрэхэлэжъагъэм фэшI Жьогъо Плъыжым иорден, Хэгъэгу ззошхом иорден, медальхэу «За взятие Будапешта», «За освобождение Праги», «За победу над Германией», «За победу над Японией» зыфилохэрэр къыфагъэшъошагъэх. Сталинград ыкIи Курскэ дугам ащыкIогъэ лIыгъэчъэ заохэм лIыгъэ хэлъэу зэращызэуагъэм фэшI Хэгъэгу ззошхом иветеранэу МэщфэшI Абузэчыр Жьогъо Плъыжым иорден, медалэу «За отвагу» зыфилохэрэр къыфагъэшъошагъэх. Апэрэ Белорусскэ зэуапIэм иззо машIо хэтхэу лIыгъэ зезыхъагъэхэм ащыцэ заом иветеранэу ТхьалI Аюбэ. Ар апэу Берлин дэхъагъэхэм ахэтыгъ. ЛIыхъужьныгъэу зэрихъагъэм фэшI Хэгъэгу ззошхом иорденэу ятIо

нэрэ степень зилэмрэ медалэу «За взятие Берлина» зыфилохэрэр къыратыгъагъэх.

Шэуджэн Андзаур апэрэ утыныр пым рихынэу зыщыргъэжъэгъагъэр къалэу Петро-заводскэ дэжъ. Ар зыхэтыгъэ шхончэо полкым идзэкIолIхэр пым пхъашэу пэуцужьыгъагъэх, къалэр пым рагъэштэгъагъэп. Танк пчъагъэ чIэнагъэ рагъэшIыгъагъ, фашистыбэ аукIыгъагъ. Андзаур лIыгъэу зэрихъагъэм къыкIакоу апэрэ тын лIаплэу Хэгъэгу ззошхом иорденэу ятIонэрэ степень зилэр къыфагъэшъошагъагъ. Нэужым Запорожьем икъэухъу-мэн зэрэхэлэжъагъэм фэшI медалэу «За доблестный труд в Великой Отечественной войне 1941 — 1945 годов» зыфилохэрэр къыфагъэшъошагъагъ. Андзаур пчъагъэрэ къауIагъ, ау ылъэ зэрэтеуцожьыгъэм лIыпытэу зэуапIэм лухъажьыщыгъ. 1944-рэ илъэсым уIэгъэшхо тецагъэу Андзаур фронтым къыIуагъагъагъ.

Хэгъэгу ззошхом чанэу хэлэжъагъэхэм ащыцых Лъэустэн Хысэрэ ыкIоу Юсыфрэ. Тури зы полкым зэдыхэтхэу пый мэхъаджэм езэуагъэх. Юсыф артиллеристэу Украинэм щыIагъ. Къалэу Белая Церковь пым къыIэкIэхыжыгъэным хэлэжъэзэ итопкIэ пый мэхъаджэр зэхикъутагъ. Джащ фэдэу къэлэ пчъагъэ шъхьафит шIыжыгъэным хэлэжъагъ. Игъэхъагъэхэм ифэшъошэ уасэ къафашIыгъэ, орденэу Слава зыфилоу яцэнэрэ степень зилэр, медальхэу «За отвагу», «За

боевые заслуги», «За освобождение Праги», «За победу над Германией» зыфилохэрэр къыфагъэшъошагъэх.

Зэо мэхъаджэм унэгъуабэмэ тхьамыкIэгъошхо къафыхыгъ. Ащ имашIо зылъымылэсыгъэ щыIэп Iоми хъущт. Нэгъырэ пчъагъэ зэрыкIыгъэхэу ыкIи къэзымыгъэзэжыгъэхэр ахэтых. ТикъуаджэкIэ Ехьулэ Сыхъанчэрые иунагъо икIыгъэ нэгъырицэ заом хэкIодагъ. ХьокIо Аслъанчэрые иунагъокIэ зэо машIошхом нэгъыриплI хэкIодагъ. Бэдэд заом лIыгъэ щызезыхъагъэу къэзымыгъэзэжыгъэхэр, тимамыр щыIагъагъ пае зыпсэ зытыгъэр. Непэ ахэм ящытхэу умыIотэныр, угу къэмыгъэкIыжыгъэхэр, лIыгъэу зэрахъагъэм ифэшъошэ уасэ фэмышIыныр емыкIу, псэкIод. Джащ фэдэх ТекIоныгъэр къыдэзыхи, псаоу къэзыгъэзэжыгъэхэу къытхэтхэри.

ТекIоныгъэм ия 72-рэ мафэу къэблагъэрэмкIэ ахэм тафэгъушIо, ягъашIэ кIыхъэ хъунэу, псауныгъэ пытэ яIэу бэрэ къытхэтынхэу, якьорыпфхэм, япхъорэльфхэм адэтхэжыгъэхэу щыIэнхэу афэтэлэ.

ХьОДЭ Сэфэр.
лофшIэным иветеран,
заом икIэлэцIыкIу.

Шъузабэхэм ацIэкIэ...

Непэ зигугъу къэсшIымэ сшIоигъор сикъоджэ кIасэу Аскъэлае щыщхэу зэо машIуае пэуцугъэхэу, гъэшIэрэ щытхъур апсэкIэ къэзылэжыгъэ дзэкIолIхэу, пым анэIу фэгъэзагъэу зышъхъэрэ зыпсэрэкIэ ТекIоныгъэр къытфидэзыхи къэзымыгъэзэжыгъэхэмрэ ахэм къышчанэгъэ бзылфыгъэ ныбжыкIэхэу сабийхэр зыкIэтэкъуагъэхэу, лIыгъэшхо, гукIэгъушхо зэрахъэзэ, ашъхъэ рамыхъыжъэжъэу зисабийхэр дахэу зыпIужьыгъэхэмрэ арых.

Заор къызежъэгъэ апэрэ мафэхэм лIы чъэпхыгъэу чылэм дэсыр зэкIэ мэфэ зэкIэ-лIыкIохэм дэкIыгъэх. Сянэ тхьамыкIэм къызэриложыщытIэгъэмкIэ, сятэ IофышIэ къыкIыжы, щэджагъохэм адэжъ, нэгъырих кIыгъоу кукIэ къылухъажи, икъэптан ышти, тэ кIэлэцIыкIуитIум тшъхъэ Iэ къы-

щифэжы, «Айцэт, тэ заом тэкIо, сыолъэу сикIэлитIу цIыф дэгъоу бгъэсэнхэкIэ», — ыIуи, дэкIыгъ. Смоленскэ дэжъ щыфэхыгъ. А лъэхъаным сэ зы илъэс, сшы илъэсиц тыныбжыгъэ ныIэп. Джащ къыщыублагъэу сянэ шъузабэу, тэ кIэлэ ибэхэу тыкъэнагъ. ТичылэкIэ нэгъырэ 300-м ехъу

заом кIуагъэ, нэгъыри 153-р хэкIодагъ. Сянэ фэдэхэу илъэс 30-м нэмысыгъэхэу, зы сабым къыщегъэжъагъэу 5 — 6 зыкIэс бзылфыгъы 153-рэ шъузабэу къэнэгъагъ. Ахэм ащыцэ зыпари щыIэжъэп, зэкIэри дунаим ехыжыгъ. Мыхэм зы мыхъун гушыгъэ апымылу-кIэу, колхоз Iофым нэфшъагъом даублэмэ, чэщныкIо оху-фэкIэ лажъэхэзэ, яклалэмэ чэщым хъантхъупс тIэкIу къафа-гъажъомэ икIыхэзэ, аплужьыгъэх.

Заор заурым, зятэ къэкIожьыгъэмэ яунэ тылухъэмэ, тыхъуапсэу тыхэтыгъ, ащ тесэжыфэ кIын тлъэгъугъэ. Зятэ къэкIожьыгъэмэ насыпышхо ялагъ. Янэхэри ренэу IофышIэ мыкIохэмэ хъущыгъ, яклалэ-

хэр мафэрэ псылушъом лусхэу, тэ, кIэлэ ибэхэм, губгъом тыщыIэу тымэкъуаоу, кухэмкIэ лэжыгъэр къытщэу, шъхъэлэт тимыIэу тылэжъагъ.

Ащ ыуж хабзэми зыкъышIэжы, зыгорэхэр ветеранхэм къафшIэхэу зэхъум, зэкIэ фэгъэкIотэныгъэхэр заом хэлэжъагъэмэ афагъэшъуашэщыгъ, ау шъузабэхэмрэ заом хэкIодагъэмэ къаклэныгъэхэмрэ Iахъынчъэу къахыгъ. Хэтрэ хабзэ къызытэхыи ныбжыи зятэ хэкIодагъэхэмрэ ахэм яшъхэгъусэхэмрэ фэгъэкIотэныгъэ афашIыгъэп. Гъомылапхъэр макIэу, тхъур, шъоуцыгъур, фэ-тагыныр «участникмэ апаи» аломэ, шъузабэхэр тучаным къычIагъэкIыжъэуи уахътэ къытэкIулгъ.

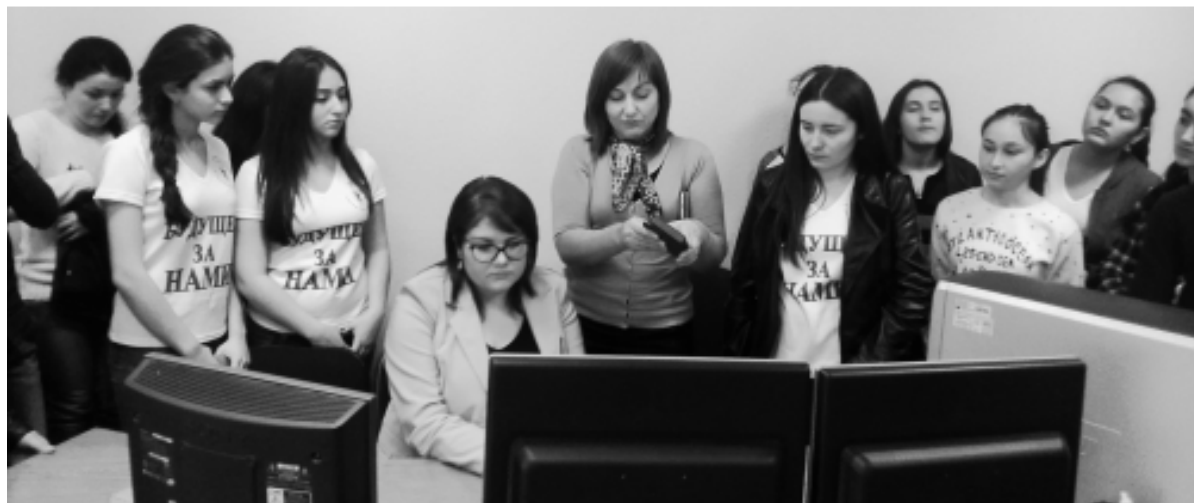
Хъау, хабзэм игунахъ сштэ-нэп, илъэс 18 тэхъуфэкIэ сомэ пIырыплI пособиёу къыта-тыгъ. Джары шъхъуасэу тятэ илагъэр. Заом лухы, уIэгъэ цы-кIу телъэу тылым щыIи, заор аухынкIэ къэнагъэ щымыIэу зэуапIэм лухъажи, тын лIа-пIи (юбилейнэхэм анэмыкIэу) къэзымылэжыгъэхэм маши-нэхэри, фэтэрхэри къараты-гъэхэу сэшIэ. Ахэм сызэгупшысэкIэ, къэзымыгъэзэжыгъэ тятэ пае гур нахъ лъэшыхэу мæузы. Хъау, ахэм сяхъугъурэп, хабзэми тыригъэджагъ, тищыIаки хъущт, ау сьд кIын тлъэгъугъэр, урысмэ зэралоу «какой ценой». Чылэм инэж-лужъ дэдэхэу джы непэрэ щы-лакIэр зэзыгъафэгъэхэу, илъэс 12 — 13 аныбжъэу колхоз губгъом щылэжъагъэхэм сыгу ягъу. Сэ сшъхъэкIэ илъэс 12 сыныбжъэу IофшIэныр езгъэ-жъагъ. Сэщ фэдэу къуаджэм дэсыр мэкIагъэп, ау ахэм япчъагы илъэс къэс къыщэкIэ. МылькукIэ ахэм укъямытэщт-ми, тянэхэм кIынэу альэгъу-гъэм уасэ иIэн фаеу сэлъытэ.

КIэлэ ибэхэм ащыщэу
ГъыIц Мосэ ыкIоу Азмэт.

Теклоныгъэр къыдахыгъ

Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэмрэ шIэныгъэмрэ-кIэ и Министерствэрэ Мыекхонэ къэралыгъо технологическэ университетымрэ кIэщакIо фэхъухи, кIэлэеджакIохэм язнэкъокъоу «Воплоти свою мечту» зыфиIорэр Мыекхуанэ щызэхащэгъ.

Зэнэкъокъур 2012-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу республикэм щырагъэкIокIы. А уахтэм къыкIоцI я 8 — 11-рэ классхэм ащеджэхэу, республикэм ипсэупIэ 30-мэ къарыкIыгъэ кIэлэеджакIо 600-м ыкIи кIэлэегъэджи 100-м ехъум социальнэ проектированиемкIэ яшIэныгъэхэм ахагъэхуагъ. Партнерхэр япроект къыхащэнхэу, ресурс къэкIуапIэхэр къызыфагъэфедэнхэу ыкIи ялофшIэн кIэхуау фэхъухэрэмкIэ пшъэдэкIыж ахын альэкIынэу кIэлэеджакIохэм загъэсагъ.

Зэнэкъокъур едзыгъо зэфэшъхьафхэмкIэ зэтеуыгъагъ: «Предпринимательство», «Добровольчество», «Медиа», нэмыкIхэри. Мы проектхэмкIэ еджапIэхэм якомандэ 12 фэдиэу

баллхэр нахьыбэу къэзыхьыгъэхэр теклоныгъэм фэбэнагъэх.

Едзыгъоу «Медиа» ипроектэу «Будущее за нами» зыфиIорэмкIэ теклоныгъэр къыдахыгъ Фэдз гурыт еджапIэу N 11-м икIэлэеджакIохэм. Ахэм якураторы КIэрэф Марыет Нурбый ыпхъур ары. «Предпринимательство» зыфиIорэ едзыгъомкIэ апэрэ чIыплэр къахыгъ кураторэу ГошIэ Саидэ Аслъан ыпхъум икIэлэеджакIохэм.

— Чъэпыогъум къыщегъэжьагъэу республикэ проектэу «Воплоти свою мечту» зыфиIорэм тыхэлэжьагъ, — еIо Марыет. — ТикIэлэеджакIохэм Iофтхьабзэм ашIогъэшIэгъонэу яшъыпкъэу зыфагъэхъазырыгъ ыкIи зэнэкъокъум чанэу зыкъыщагъэлэжьагъ. Ащ тыхэ-

лэжьэным фэшI типроект къыдыхэлъытагъэу план зэхэдгъэуцагъ ыкIи Iофыгъо зэфэшъхьафхэм тахэлэжьагъ. Ахэм ащыц кIэлэеджакIохэм агу рыхьырэ сэнэхъатыр зэрагъэгъотыным фэшI IэпыIэгъу афэхъугъэныр. Ащ къыдыхэлъытагъэу журналист сэнэхъатым ишъэфхэм защыдгъэгъуазэ, ащ щылажьэхэрэм нэлъасэ зафэтшIы тшIоигъоу апэ республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» тыщылагъ. Редактор шъхьалэм игуадзэу ыкIи пшъэдэкIыж зыхьырэ секретарэу, тхакIоу Хъурмэ Хъусенэ дахэу къызэрэтпэгъокIыгъэр лъэшэу тигуапэ хъугъэ.

Гъэзетым тарихъ гъогоу къыкIугъэм кIэкIэу кIэлэеджакIохэр апэ щигъэгъозагъэх Хъу-

сенэ. Илъэс бэкIаекIэ узэкIэлэбэжмэ мыш Iоф щызышIэгъэ тхэкIо цIэрыIохэм, инепэрэ журналистхэм ацIэхэр къырыIохэзэ, гъэзетым гъэпсыкIэу иIэр, ащ икыдэгъэкIын пылъ Iофыгъохэр къыIотагъэх. Анахъэу кIэлэцIыкIухэм ашIогъэшIэгъоныгъэр зэо илъэсхэми зэпыу имылэу гъэзетыр къызэрэдагъэкIыщтыгъэр ары. Адыгэ лъэпкъыр ыпэкIэ лъыкIотэным пае уиныдэльфыбзэкIэ угущылэным мэхъанэшхо зэриIэр Хъусенэ КIигъэтхьызэ, нахь игъэкIотыгъэу бзэм Iоф зэрэдэтшIэн фаер, тыбзэ зыщыдгъэгъупшэ зэрэмыхъуштыр, бзэр щIэфэ лъэпкъыри зэрэщылэщтыр къыхигъэщыгъ. Нэужым адыгабзэкIэ статья цIыкIухэр кIэлэеджакIохэм къатхымэ ягуапэу ахэр къызэрэхауыштыр къыIуагъ.

Ащ ыуж Фэдз къыкIыгъэ кIэлэеджакIо купыр Адыгэ телерадиокомпанием кIуагъэ. Ащ къащыпэгъокIыгъ ыкIи дахэу къадекIокIыгъ Адыгэ радиом ипашэу ХъакIэмызэ Сусаннэ. Марыет къызэриIуагъэмкIэ, Сусаннэ радиом имы-

закъоу, телевидением иотдел пэпчъ кIэлэеджакIохэр чIищэхэзэ, IофшIэнэу агъэцакIэрэр зыфэдэм щигъэгъозагъэх. КIэлэеджакIохэм яупчIэхэм игъэ-кIотыгъэ джэуапхэр ащ къаритыжыгъэх. Гъэзетыр къызыфигъэфедэзэ Марыет кIэлэеджакIохэм ацIэкIэ Сусаннэ рэзэныгъэ гушылэхэр пегъохы.

— Зэнэкъокъум тыхэлэжьэнымкIэ IэпыIэгъу къытфэхъугъэх Фэдз гурыт еджапIэм иди-ректорэу АфэшIэгъо Мурадинэ, къоджэ псэупIэм ипашэу Лъэс-накъ Рэмэзанэ, — еIо КIэрэф Марыет. — Ахэм лъэшэу тафэраз. КIэлэцIыкIухэм шIэныгъэ куу зэрагъэгъотыным, агу рыхьырэ сэнэхъатыр къыхахыным фэшI мыхэм лъэшэу яшIуагъэу къытагъэкIыгъ. Джащ фэдэу зэнэкъокъур зэхэзыщэгъэхэм «тхъашъуегъэпсэу» ятэлэ. Мыщ фэдэ Iофтхьабзэхэм яшIогъэшхо къызэрэкрорэм щэч хэлъэп. Тапэки гъэхъагъэхэр тшIыхэзэ ыпэкIэ тызэрэлъы-кIотэщтым тыпыллыщт.

КИРЭ Фатим.

АДЫГЭ ГУШЫПЭЖЪХЭР

Адыгэ гушылэжъэу щылэр бэ. Ахэр щылэныгъэм къызыдихьыгъэхэу, щыушэтыгъэхэу щэрых, дахэу зэгъэкIугъэх, мэхъанэ куу акIоцIыль, уяупсэжъынэу щытхэп. Адыгэ гушылэжъхэм ащыщхэм къежъапIэу афэхъугъэр къыралотыкIэу къэбар гъэшIэгъонхэр апыль. Ахэм ащыщхэм мы тхыгъэм ягугъу къыщысшIыщт.

«Ари хъун, Хъунэшъу...»

Адыгэ гушылэжъ щыл: *«Ари хъун, Хъунэшъу, бзыухэм шъуиэхэри ахэтых, бзыу шъуигъэ оIокIэ, лIым уеуу умыукIы».*

А гушылэжъыр щылэ хъуным къежъапIэу фэхъугъэу къалатэрэр мыш фэд.

Пщым фэкъопI лIыбланэ горэ Iогъу-шIэгъу къыфэхъугъагъ. ИпщылIхэм ащыц емыкIоу дзекIуагъэу зишIэрэм къыфигъэгъуштыгъэп. Игъогупэ тыридзынэу ыгу къэкIыгъ, ау шъхъаихыгъэу пэуцу-жъымэ, Iашэки кIуачIэки теклогъошIуштыгъэп, ащ

къызэтыриIажэщтыгъ. АригъэукIынэу ыгу къэкIыгъ.

Ерыхъ-ерышхэу, псыхэдзэжъэу, цIыф ыукIыныр бадзэ ыпIытыгъэ нахъэу къыщымыхъоу лIы горэ гъунэгъу къуаджэм дэсэу зэхихыгъэти, ащ дэжъ кIуагъэ, игухэлъ рилотагъ. ФигъэцакIэмэ Iахынчъэ зэрэмыхъуштыри фыхигъэпсыгъ, ау ригъэукIыштым шъхъаихыгъэу пэуцуужы-

мэ, теклогъошIу зэрэмыхъуштыри ыушъэфыгъэп. ТхъагъэпцIыгъэкIэ ригъэу-кIыным пае ыгу къэкIыгъэми щигъэгъозагъ:

— ЛIэу озгъэукIыштыр зыгорэуштыгъэ згъэдэлэнышъ, мэзIапчъэм сигъусэу сыпхырыкIышты. ТыкъызэрэкрорэмкIэ пэшIорыгъэшъэу макъэ къыуигъэлуным пае сипщылIхэм ащыц мэзым хэзгъэтIысхъащт. Ар къытфэплъырышты. ТыкъаIоу зильгъэурэм, бзыушъу макъэ зыригъэшIэу макъэ къыуигъэлушты. О сакъэу укытфэплъырышты. Бзыушъу макъэ зызэхэпхы-рэм лIэу озгъэукIыштыр сэмэгумкIэ къызгъотыштышъ, ппэчIынатIэ тыкъызыхъурэм укъеонышъ, хэбгъэфэщт.

Пщымрэ укIаIомрэ зэзэгъыгъэх, ау пщыр зыфэя-

гъэм тетэу хъугъэп. ФэкъопI лIыбланэм шъухъагъэ горэ пщым фызэкъуи-дзагъэу къыщыхъугъа, нэмыкIа, сыдым къыхэкIы-ми, кIыгъоу мэзIапчъэм дычIэкIынэу къезэгъыгъэп.

Пщымрэ укIаIомрэ агъэ-нэфэгъэ уахтэм ехъулIэу лIитIу мэзIапчъэм чIэкIын-хэ фаеу хъугъэ. ЛIитIур укIаIом пэчIынатIэ зыщы-хъуштыхэм тефэу мэзым бзыушъу макъэ къыхэлъ-кIыгъэти, къафэплъырынэу пщым мэзым хигъэтIыс-хъагъэм макъэ къыригъэ-лугъэу къыщыхъугъэти, сэмэгумкIэ щыт лIы хыем еуи ыукIыгъ. Ар шъэфы хъугъэп. УкIаIом Хъунэшъу ыцIагъэти, дэхъащыхэу фызэхалъхъагъ: «Ари хъун, Хъунэшъу, бзыухэм шъуиэхэри ахэтых, бзыу шъуигъэ оIокIэ, лIым уеуу умыукIы».

«Зыми уимыIуатэми...»

Адыгэ гушылэжъэу *«Зыми уимыIуатэми, тэтэрконым уиIотэн»* зыфиIорэм

къежъапIэу фэхъугъэр мыш фэдэу къа- Iуатэ.

ЗэныбджэгъуитIум язы-рэм шъуз дэхэдэдэ иIагъ. Ащ ныбджэгъур ехъопсагъ, ау илI псауу щылэу къыдэ-хъун зэрэщымыIэм ехъы-рэхъышэжъырэп, игъогупэ тыридзынэу ыгу къэ-кIыгъ. Ау аукъодыеу нэ-рылэгъоу пэгъокIыкIэ те-клогъошIу зэрэмыхъуштыр ешIэти, ешъухъэшIэнэу ыгу къэкIыгъ.

Шэси иныбджэгъу дэжъ кIуагъэ. Загъэжыбгъэо-нэу дэкIынхэшъ, тIэкIурэ къакIухъэмэ шIоигъоу ри-луагъ. Iашэ ямыщыкIагъэу, ежъ сыд фэдэ Iаши го-мылэу фыхигъэпсыгъ. Ныбджэгъуми ышIошъ хъугъэ.

Шъуз дахэ зилэри шэси иныбджэгъу гъусэ фэхъугъ. Адрэми гухэлъ Iаеу фы-зэкъуидзагъэр ыгъэцэкIэ-ным пае зыгорэхэр къы-фиIуатэзэ шъоф нэкIым рицагъ. ГъэбылпэгъэкIэ ылыгъ кIэрахъор къыз-къуихи, иныбджэгъу ынатIэ тыригъэпсыхыи рилуагъ:

— Угу къысэмыгъабгъ, синибджэгъу. УзтезгъэкIо-дэщтыр шъуз дахэ зэрэ-уилэр ары. Лъэшэу сыгу рыхыгъ, симылэу сыщылэн слъэкIыштып.

Ныбджэгъуми къырило-жыгъыгъ:

— Угу къысфэкIыгъэр къэрарынчъагъ, жъалымы-гъэ дэд! Тхъэми ыдэнэп, цIыфхэм ашIэми, къыпфа-гъэгъунэп.

— О усылыкIыгъэмэ хэта зышIэщтыр? — иныбджэгъу гухэлъ Iаеу фызилэр ащи къыубытыгъэп. — Ты-зэрытыр шъоф нэкI, тыдэ-кли зы цIыфыпсэу щылэп...

Ащ ехъулIэу тэтэрко-ныр чэрэгъузэ лIитIум апа-шъхъэ къырилпэсагъ. Ащ шъуз дахэ зилэ лIым Iапэ фишли, джэуап къыты-жыгъыгъ:

— Зыми уимыIуатэми, тэтэрконым уиIотэн.

ПЭНЭШЪУ Сэфэр.

(Джыри къыкIэлъыкIошты).

НЫБЖЫКІЭ ПРОГРАММЭР

**Зэшхьэгъусэ
ныбжыкІэхуэ
щыІэныгъэ
гъогу здыте-
хьэхэрэм зэгү-
рыІоныгъэр,**

**шІульэгъуныгъэр ялъэгъохэщхуэ унагъо ашІэнэу
рагъажьэ. ЯпсэукІэ амалхэмкІэ анахь шхьаІэу
мышц дэжъым къэуцурэр унэу зыщыпсэуштхэр ары.
Зыхэр янэ-ятэхэм ахэсынхуэ мэхуэ, шхьафэу псэ-
унхуэ къызтефэхэрэм унэ зэрагъэгъотынымкІэ
хэкІыпІэ зэфэшхьафхэр къызфагъэфедэ.**

Мы аужырэ илъэс зэкІэ-
лпкІохэм къэралыгъом ыналэ
унэгъо ныбжыкІэхэм нахь
атыригъэты хуэгъэ. Урысые Фе-
дерацием программэ зэфэ-
шхьафэу щыпхыращырэр бэ.
Зигугъу къэсшІымэ сшІоигъор
2014 — 2017-рз илъэсхэм ыкІи
2020-рз илъэсым нэс ателъы-
тэгъэ гухэлъ гъэнэфагъэ зилэ
федеральнэ программэу «Къуа-
джэм зыпкъ итэу хэхьоны-
гъэхэр ышІынхэр» зыфилорэр
ары. Адыгеим мэкъу-мэщымкІэ,
псэолъэшІынымкІэ, транспор-
тымкІэ, псэупІэ-коммунальнэ
ыкІи гъогу хъызмэтхэмкІэ ими-
нистерствэхэм программэр пхы-
ращы. Мыщ къыдыхэлъыта-
гъэу республикэм Іоф щызы-
шІэрэ специалисттэ ыкІи унэгъо
ныбжыкІэу илъэс 35-рз мы-
хуэгъэхуэ чэзыу гъэнэфагъэм
хэтыгъэхэм псэупІэ сертифи-
катхэр джырэблагъэ араты-
гъэх.

Теуцожь район администра-
цием псэупІэ ІофгыгъохэмкІэ
иотдел ипашэу Нэхэе Адам
Масхъудэ ыкІом бэмышІэу гу-
щылэгъу тыфэхуэгъ. Илъэс 11
хуэгъэ ащ мы лъэныкъом фэ-
гъэзагъэу Іоф зишІэрэр. Хэ-
шыкІ куу Іофым фырил. Про-
граммэхэр районым гъэцэкІа-
гъэ зэрэщыхуэхэрэр, ныбжы-
кІэхэр чэзыу хэуцонхэмкІэ
агъэхъазырын фэе тхылхэр,
ащкІэ ІэпыІэгъу зерафэхуэхэ-
рэр ащ къедгъэлотагъэх.

— БлэкІыгъэ илъэсхэм нэ-
бгырабэмэ сертификатхэр къа-

ратыгъэх, — къелуатэ Нэхэе
Адамэ. — Мыгъэ тирайонкІэ
зы унэгъо закъу хэфэнэу хуэ-
гъэр. Сыда плэмэ программэм
зэхьокІыныгъэхэр фашІыхы, чэ-
зыу ухэуцоным къыныгъуа-
бэ къыпкІыгъ. Ары зэрэрес-
публикэу унэгъо 14 нахь зы-
кІыхэмыфагъэр. Джыри икІэ-
рыкІэу программэр агъэтэрэ-
зыжыгъ, къэкІошт илъэсым
зиунэ амалхэр нахьышІу зы-
шыштхэм япчъагъэ хэхьонэу
тыщэгугъы.

ЫпшъэкІэ зигугъу къэтшы-
гъэ программэу мэкъу-мэщым-
кІэ Министерствэм ыгъэцэкІэ-
рэм ичэзыу ухэуцоным шэп-
хъэ гъэнэфагъэхэр пылтых.
АпэрэмкІэ, зэшхьэгъуситІум
яз е специалисттэу къуаджэм
Іоф щызышІэнэу къэкІуагъэм
ыныбжы илъэс 35-рз мыхуэ-
гъэу, псэупІэ зэрымІэр къэ-
зыушыхьатырэ тхылхэр къы-
гъэлъэгъоныр. Нэужым ащ илъэ-
ситфэ мы чыпІэм Іоф шишІэ-
нэу ыкІи а районым унэр къы-
щицэфынэу щыт. ЯтІонэрэмкІэ,
хабзэм процент 30-р къарет-
ы, процент 70-р ежыхэм ха-
гъэхъожьын фае, а ахьщэр
зэряІэр къаушыхьатынэу щыт.
ПсэолъэшІынымкІэ Министерст-
вэм ишапхъэхэр тІэкІу нэмы-
кІых. Процент 40-р къареты,
процент 60-р хагъэхъожьы.
Къагъэлъэгъон ахьщэ ямыІэ-
мэ, банкым ахьщэ чыфэ къа-
зэрэритышъуштымкІэ зезэгъы-
ныгъэ дашышъ, ар къэзыушы-
хьатырэ тхылхэр къахьы. Ежъ

зыфэе чыпІэу республикэм
къыщыхихырэм унэ щичэ-
фын фит.

Къыхахышт псэупІэм псыр,
газыр ишагъэхуэ, квадратнэ
метрэ пчъагъэу илпыр икыу
фэдиизу щытынхэ фае. Мы
шэпхъэ гъэнэфагъэхэр зэрагъэ-
цэкІагъэхэр комисиим еуплъэ-
кІу, ащ елпытыгъэу зэфэхьы-
сыжъ ешІы.

Унэ зилэу, ау зиамалхэр на-
хьышІу зышІоигъохэри
программэм хэлэжъэнхэ альэ-
кІышт.

— НыбжыкІэу къытэуалэ-
хэрэр программитІум язэу нахь
дэгъум къыкІэупчІэх, — къе-
луатэ тигушылэгъу, — зэрэ-
тфэлъэкІэу шапхъэу апылхэр
агурытэгъало, нэужым шхьадж
ежъ къекІуштыр къыхехы. Къы-
хэзгъэщымэ сшІоигъор, чэзыу
бэрэ хэтыхэрэп. Илъэсрэ ны-
кърэм къыкІоцІ ахьщэр

къафэкІо, зытефэу комиси-
ем ылытагъэхэм сертифика-
тыр аратыжы.

Теуцожь районым унэгъо 20
фэдиизмэ зы илъэсым ахьщэ
къащыратэу къыхэкІыгъ. 2015-
рз илъэсыр пштэмэ, нэбгыри
6-мэ сертификатхэр къафэ-
кІуагъэх: Хьэдэгъэлэ Джэнэт
нэбгыритф телытэу сомэ мин
905-рз, ГутІэ Аслъан нэбгы-
риц Іахьэу сомэ мин 543-рз,
Чэтэо Муратэ сомэ мин 543-
рз, КІыкІ Светлана нэбгы-
ри 4 телытэу сомэ мин 724-
рз, Лъащэкъо Саньет сомэ
мин 422-рз, НапцІэкъо Заур
сомэ мин 724-рз къараты-
гъэх. Ау мыхэр Іофгыгъоу зэу-
талІэхэрэм зэу ащыщ къащэ-
фышт псэупІэ тэрэз зэрамы-
гъотырэр. ХэкІыпІэхэм район
администрациер альэхуэ. Та-
пэкІэ Пенэжыкыуае чыгу
Іахь къыщыхахынышъ, инвес-

торым иамалкІэ тІоу зэтетэу
фэтэрыбэ хуэрэ унэ шагъэ-
псыныр гухэлъышІоу ащ зы-
диІыгъ. Іофым епхыгъэ шэпхъэ-
правовой базэр агъэхъазыры-
гъах, гъэцэкІагъэ зэрэхуштыр
уахьтэм къыгъэлъэгъошт.

ЯпсэупІэ щэгүшІукІых

Илъэс заулэкІэ узэкІэлэбэ-
жымэ, СтІашъу Людмилэ мэ-
кыу-мэщымкІэ Министерствэм
пхырищырэ программэм хэлэ-
жъэнэу рихъухьагъ. Ащ фир-
мэу «Киево-Жураки» зыфилорэм
зоотехникэу Іоф щешІэ. ИщыкІэгъэ тхылхэр мышхьа-
хуэ ыугъоигъэх ыкІи чэзыу
хэуцон ыпІэкІыгъ. Охьтэ гъэ-
нэфагъэ тешиагъэу къэбар гу-
шІуагъор къылыІэсыгъ, зэжэ-
гъэ ахьщэр къыфэкІуагъ.

— ТиунагъокІэ нэбгыриц
Іахьэу сомэ мин 544-рз къы-
татыгъ, — къелуатэ Людми-
лэ. — Унэу къэтщэфыгъэм
сомэ мин 950-рз ыуас. Мы
ІэпыІэгъур ары мыхуэгъэмэ,
тизакъоу ащ фэдиизыр тфэу-
гъоштыгъэп. Шыпккъэр площт-
мэ, тхылъ угъоинхэм къыны-
гъуабэ къапыкІыгъэп. ЗэкІэ
ищыкІагъэр зэхэугуфыкІыгъэу
Адам Масхъудэ ыкІом къыти-
Іуагъ, къыдделагъ, ащкІэ лъэ-
шэу тыфэраз. СызыІут ІофшІа-
плэми июрист ІэпыІэгъу къыс-
фэхуэгъ. Илъэс ныІэп чэзы-
ум тыхэтынэу зэрэхуэгъэр. Зэ-
кІэ ныбжыкІэхэм зафэзгъа-
зэ сшІоигъу, щэрэмысых, ча-
ныгъэ къызыхарэгъаф, Іофым
къыныгъо пылгъэп.

Къащэфыгъэ псэупІэр зэте-
гъэпсыхьагъ, квадратнэ мет-
рэ 66-рз ил, чыгубэ дэлъ
ыкІи нэмыкІ псэолъэшІыгъэхэр
шагум дэтых. ШылэкІэ-псэукІэ-
шІу щыбгъэпсыным фытегъэ-
псыхьагъ.

Людмилэрэ ишхьэгъусэу
Рустамрэ кІэлэцІыкІоу Вяче-
слав зэданІу. Рустам тыІукІэ-
нэу хуэгъэп, ар машинешом
исэу Керчь кІозэ Іоф ешІэ.
Унэгъо зэгурыІожь цыкІур да-
хуэ мэлсэу, джыри яцІыфы-
шхьэ хахьо иІэнэу ежэх. Ха-
хьо ялэ зэпытэу, псэупІэ мафэ
афэхьунэу тафэлъало.

ІШШЫНЭ Сусан.

Сурэтхэм арытхэр: **Нэхэе
Адам; унакІэу къащэфы-
гъэм ыпашхьэ итых СтІа-
шъу Людмилэ** (джабгъумкІэ
щыт), **ипшъэшъэгъу ыкІи Люд-
милэ ишъао.**

ПФР-м МАКЪЭ КЪЕГЪЭІУ

Пенсиехэмрэ нэмыкІ социальнэ тынхэмрэ жъоныгъуакІэм зэралъагъэлэсыштхэр

ПенсиехэмкІэ фондым и Къутамэу Адыгэ Респуб-
ликэм щыІэм цыфхэм макъэ арегъэІу пенсиехэр
ыкІи нэмыкІ социальнэ тынхэр ипІалъэм ехуІІэу
алыгъэІэсыгъэнхэм фэшІ 2016-рз илъэсым имэ-
фэкІ мафэхуэ жъоныгъуакІэм и 1-м къыщыубла-
гъэу и 10-м нэс а ІофшІэныр зэрэзэхэщэгъэшт шІы-
кІэмкІэ.

**Почтэ зэпхыныгъэмкІэ
икІызэ
алъагъэІэсыхэрэр:**

2016-рз илъэсым ижъоны-

гъуакІэ и 3-м телытагъэр — **жъоныгъуакІэм и 3-м;**
жъоныгъуакІэм и 4-м те-
ллытагъэр — **жъоныгъуакІэм и 4-м;**

жъоныгъуакІэм и 5-м те-
ллытагъэр — **жъоныгъуакІэм и 5-м;**

жъоныгъуакІэм и 6 — 7-
хэм теллытагъэхэр — **жъо-
ныгъуакІэм и 6-м;**

жъоныгъуакІэм и 8 — 9-
хэм теллытагъэхэр — **жъо-
ныгъуакІэм и 7-м;**

жъоныгъуакІэм и 10-м те-
ллытагъэр — **жъоныгъуакІэм и 10-м** алыагъэлэсыштых.

**ООО-у «Пенсиехэр
алызыгъэІэсырэ**

**Гупчэр» зыфилорэмкІэ
икІыхэрэр:**

2016-рз илъэсым ижъоны-
гъуакІэ и 3 — 4-хэм теллы-
тагъэхэр — **жъоныгъуакІэм и 4-м;**

жъоныгъуакІэм и 5-м те-
ллытагъэр — **жъоныгъуакІэм и 5-м;**

жъоныгъуакІэм и 6 — 7-
хэм теллытагъэхэр — **жъо-
ныгъуакІэм и 6-м;**

жъоныгъуакІэм и 8 — 9-
хэм теллытагъэхэр — **жъо-**

ныгъуакІэм и 7-м алыагъэ-
Іэсыштых.

ЖъоныгъуакІэм и 10-м къы-
щыублагъэу пенсиехэр ыкІи нэ-
мыкІ социальнэ тынхэр ыпэ-
кІэ аухэсыгъэ графикым те-
гъэпсыкІыгъэу алыагъэлэсы-
штых.

Пенсионерхуэ пенсиехэмрэ
социальнэ тынхэмрэ почтэ
къутамэхэмрэ лыгъэлэсэкІо
участкэхэмрэ якассэхэмкІэ зы-
ІуагъакІэхэрэм тьялэу жъоны-
гъуакІэм теллытагъэхэр къа-
Іыхыгъэнхэм фэшІ ипІалъэм
ехуІІэу а къулыкыухэм за-
фагъэзэнэу.

**ПенсиехэмкІэ фондым
и Къутамэу
Адыгэ Республикэм щыІэм
ипресс-кыулыкыу.**

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм имуниципальнэ образование ихэдзэкӀо комиссие ехылаӀагъ» зыфиӀорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2016-рэ илъэсым гъэтхӀапэм и 23-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм имуниципальнэ образование ихэдзэкӀо комиссие ехылаӀагъ» зыфиӀорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2005-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 12-м аштагъэу N 381-р зытэтэу «Адыгэ Республикэм имуниципальнэ образование ихэдзэкӀо комиссие ехылаӀагъ» зыфиӀорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2005, N 12; 2009, N 10; 2010, N 8; 2012, N 12; 2013, N 11) мыщ фэдэ зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм:

1) а 1-рэ статья хэт гуцылэхэу «Федеральнэ законэу «Урысые Федерацием иггражданхэр хэдзынхэмрэ референдумымрэ ахэлэжъэнхэмкӀэ фитыныгъэу ялэхэм япхыгъэ гарантие шъхӀалэхэм яхылаӀагъ» зыфиӀохэрэр гуцылэхэу «2002-рэ илъэсым мэкъуогъум и 12-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 67-р зытэтэу «Урысые Федерацием иггражданхэр хэдзынхэмрэ референдумымрэ ахэлэжъэнхэмкӀэ фитыныгъэу ялэхэм япхыгъэ гарантие шъхӀалэхэм яхылаӀагъ» зыфиӀохэрэмкӀэ зэблэхъугъэнхэм;

2) я 3-рэ статья иа 1-рэ лахь гуцылэхэу «(ыужкӀэ Федеральнэ законыр тӀозэ дгъэкӀощт)» зыфиӀохэрэр хэгъэкӀыжыгъэнхэм;

3) я 5-рэ статья ия 2-рэ лахь ия 2-рэ пункт гуцылэхэу «Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын ехылаӀагъ» зыфиӀорэм ия 80-рэ статья диштэу депутат мандатхэр зэрэтыгъэ кандидатхэм яспискэхэр къэзыгъэлъэгъогъэ политическэ партиехэр» зыфиӀохэрэр хэгъэкӀыжыгъэнхэм;

4) я 9-рэ статья я 4-рэ лахьыр хэгъэхъогъэнэу ыкӀи ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«4. Муниципальнэ образованием ихэдзэкӀо комиссиеу юридическэ лицэу шытым решающэ голос зилэу хэтым илэнэтӀэ пшъэрӀылхэр ыгъэцакӀэхэзэ, ышъхъэ фищэин ылъэкӀынэу чӀыплэ зериуцагъэмкӀэ, цӀыфхэм азыфагу ащ зэмызэгъыныгъэ къыригъэтэджэн зериӀэкӀыштымкӀэ макъэ аригъэлун, джащ фэдэу федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм зэрэщыгъэнэфэгъэ шыкӀлэм диштэу ащ фэдэ зэмызэгъыныгъэр дэгъэзыжыгъэнымкӀэ амалхэр зериуханхэ фӀае.»;

5) я 12-рэ статья ия 1-рэ лахь хэт гуцылэхэу «Адыгэ Республикэм и Законэу» зыфиӀохэрэм ауж гуцылэхэу «2008-рэ илъэсым мэлылфэгъум и 8-м аштагъэу N 166-р зытетыр» зыфиӀохэрэр хэгъэхъогъэнхэм.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кӀуачӀэ илэ зыхурэр

1. Мы Законом (а 1-рэ статья ия 3-рэ пункт иположение ахэмытэу) официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжыагъэу кӀуачӀэ илэ мэхъу.

2. Мы Законом ия 1-рэ статья ия 3-рэ пункт иположение кӀуачӀэ илэ зыхурэр Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм изэлугъэкӀэгъоу мы Законом кӀуачӀэ илэ зыщыхурэм ехъулэу лӀоф зышӀэрэм идепутатхэм яполномочиехэр загъэтӀылыжырэ мафэм щегъэжыагъэу ары.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу ТХЪАКӀУШЫНЭ Аслъан

къ. МыекӀуапэ, мэлылфэгъум и 1, 2016-рэ илъэс N 514

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм икӀалэрэ ирайонрэ ячӀыплэ хэдзэкӀо комиссие ехылаӀагъ» зыфиӀорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2016-рэ илъэсым гъэтхӀапэм и 23-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм икӀалэрэ ирайонрэ ячӀыплэ хэдзэкӀо комиссие ехылаӀагъ» зыфиӀорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2002-рэ илъэсым шышъхӀэлум и 12-м аштагъэу N 88-р зытэтэу «Адыгэ Республикэм икӀалэрэ ирайонрэ ячӀыплэ хэдзэкӀо комиссие ехылаӀагъ» зыфиӀорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2002, N 8; 2007, N 5; 2008, N 4; 2009, N 10; 2010, N 8; 2011, N 8; 2012, N 12; 2014, N 2) мыщ фэдэ зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм:

1) я 5-рэ статья:

а) ия 3-рэ лахь гуцылэхэу «Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын ехылаӀагъ» зыфиӀорэм ия 80-рэ статья диштэу депутат мандатхэр зэрэтыгъэ кандидатхэм яспискэхэр къэзыгъэлъэгъогъэ политическэ партиехэр» зыфиӀохэрэр хэгъэкӀыжыгъэнхэм;

б) я 3-рэ лахьым яцэнэрэ гуцылэхыгъэр хэгъэкӀыжыгъэнхэм;

в) я 6-рэ лахьым ия 2-рэ пункт гуцылэхэу «джащ фэдэу Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын ехылаӀагъ» зыфиӀорэм ия 80-рэ статья диштэу депутат мандатхэр зэрэтыгъэ кандидатхэм яспискэхэр къэзыгъэлъэгъогъэ политическэ партиехэр» зыфиӀохэрэр хэгъэкӀыжыгъэнхэм;

г) я 9-рэ лахьым ятӀонэрэ гуцылэхыгъэр хэгъэкӀыжыгъэнхэм;

2) я 6-рэ статья ия 1-рэ лахь хэт гуцылэхэу «Федеральнэ законэу «Урысые Федерацием иггражданхэр хэдзынхэмрэ референдумымрэ ахэлэжъэнхэмкӀэ фитыныгъэу ялэхэм япхыгъэ гарантие шъхӀалэхэм яхылаӀагъ» зыфиӀохэрэр гуцылэхэу «2002-рэ илъэсым мэкъуогъум и 12-м аштэгъэ Феде-

ральнэ законэу N 67-р зытэтэу «Урысые Федерацием иггражданхэр хэдзынхэмрэ референдумымрэ ахэлэжъэнхэмкӀэ фитыныгъэу ялэхэм япхыгъэ гарантие шъхӀалэхэм яхылаӀагъ» зыфиӀохэрэмкӀэ зэблэхъугъэнхэм;

3) я 11-рэ статья гуцылэхэу «Урысые Федерациемрэ Адыгэ Республикэмрэ яхэбзэгъэуцугъэ зэрэщыгъэнэфэгъэ шыкӀлэм тетэу» зыфиӀохэрэр хэгъэкӀыжыгъэнхэм;

4) я 13-рэ статья ия 1-рэ лахь иятӀонэрэ гуцылэхыгъэ хэт гуцылэхэу «хэдзынхэмкӀэ Гупчэ комиссием хэтхэр» зыфиӀохэрэр гуцылэхэу «хэдзынхэмкӀэ Гупчэ комиссием хэтхэм» зыфиӀохэрэмкӀэ зэблэхъугъэнхэм;

5) я 15-рэ статья я 8-рэ лахьыр хэгъэхъогъэнэу ыкӀи ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«8. Адыгэ Республикэм икӀалэрэ ирайонрэ ячӀыплэ хэдзэкӀо комиссием итхьамати кыӀыкӀлэн фӀае.»;

6) я 16-рэ статья ия 13-рэ лахь мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«13. Решающэ голос зилэу чӀыплэ хэдзэкӀо комиссием хэтым илэнэтӀэ пшъэрӀылхэр ыгъэцакӀэхэзэ, ышъхъэ фищэин ылъэкӀынэу чӀыплэ зериуцагъэмкӀэ, цӀыфхэм азыфагу ащ зэмызэгъыныгъэ къыригъэтэджэн зериӀэкӀыштымкӀэ макъэ аригъэлун, джащ фэдэу федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм зэрэщыгъэнэфэгъэ шыкӀлэм диштэу ащ фэдэ зэмызэгъыныгъэр дэгъэзыжыгъэнымкӀэ амалхэр зериуханхэ фӀае.»;

7) я 17-рэ статья:

а) ия 2-рэ лахь гуцылэхэу «джащ фэдэу Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын ехылаӀагъ» зыфиӀорэм ия 80-рэ статья диштэу депутат мандатхэр зэрэтыгъэ кандидатхэм яспискэ-

хэр къэзыгъэлъэгъогъэ политическэ партиехэр» зыфиӀохэрэр хэгъэкӀыжыгъэнхэм;

б) ия 9-рэ лахь гуцылэхэу «Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын ехылаӀагъ» зыфиӀорэм ия 80-рэ статья диштэу депутат мандатхэр зэрэтыгъэ кандидатхэм яспискэхэр къэзыгъэлъэгъогъэ политическэ партиехэр» зыфиӀохэрэр хэгъэкӀыжыгъэнхэм;

в) ия 11-рэ лахь гуцылэхэу «джащ фэдэу Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын ехылаӀагъ» зыфиӀорэм ия 80-рэ статья диштэу депутат мандатхэр зэрэтыгъэ кандидатхэм яспискэхэр къэзыгъэлъэгъогъэ политическэ партиехэм» зыфиӀохэрэр хэгъэкӀыжыгъэнхэм;

8) я 24-рэ статья кӀуачӀэ имылэжъэу лъытэгъэнэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кӀуачӀэ илэ зыхурэр

1. Мы Законом иположениехэм (а 1-рэ статья ия 1-рэ, ия 7-рэ пунктхэм яположениехэм анэмыкӀхэм) официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжыагъэу кӀуачӀэ ялэ мэхъу.

2. Мы Законом ия 1-рэ статья ия 1-рэ, ия 7-рэ пунктхэм яположениехэм кӀуачӀэ ялэ зыхурэр Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм изэлугъэкӀэгъоу мы Законом кӀуачӀэ илэ зыщыхурэм ехъулэу лӀоф зышӀэрэм идепутатхэм яполномочиехэр загъэтӀылыжырэ мафэм щегъэжыагъэу ары.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу ТХЪАКӀУШЫНЭ Аслъан

къ. МыекӀуапэ, мэлылфэгъум и 1, 2016-рэ илъэс N 515

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм щыпсэурэ цӀыф куп гъэнэфагъэхэм унапкӀэмрэ коммунальнэ фӀео-фашӀэхэм атефэгъэ уасэмрэ афӀэлъэгъужыгъэным ехылаӀагъ» зыфиӀорэм ия 1-рэ статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2016-рэ илъэсым гъэтхӀапэм и 23-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм щыпсэурэ цӀыф куп гъэнэфагъэхэм унапкӀэмрэ коммунальнэ фӀео-фашӀэхэм атефэгъэ уасэмрэ афӀэлъэгъужыгъэным ехылаӀагъ» зыфиӀорэм ия 1-рэ статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2004-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 30-м аштагъэу N 276-р зытэтэу «Адыгэ Республикэм щыпсэурэ цӀыф куп гъэнэфагъэхэм унапкӀэмрэ коммунальнэ фӀео-фашӀэхэм атефэгъэ уасэмрэ афӀэлъэгъужыгъэным ехылаӀагъ» зыфиӀорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2004, N 12; 2005, N 7; 2007, N 11; 2008, N 11; 2009, N 6; 2011, N 8; 2015, N 11) ия 1-рэ статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэнэу, а 1-рэ лахьым ия 4-рэ пункт мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«4) культурэмкӀэ къэралыгъо, муниципальнэ учредениехэм, гъэсэнэгъэ языгъэгъотырэ организациехэм, цӀыфхэм ясоциальнэ фӀео-фашӀэхэр зыгъэцӀкӀэрэ къэралыгъо организациехэм ябиблиотекахэмрэ ямузейхэмрэ ачылажъэхэрэм; къэралыгъо, культурэмкӀэ муниципальнэ организациехэм клубхэм афагъадэхэрэм ялофшӀэхэм»;

Я 2-рэ статья. Мы Законом кӀуачӀэ илэ зыхурэр

Официальнэу къызыхаутырэ нэуж мрфи 10 зытешӀэкӀэ мы Законом кӀуачӀэ илэ мэхъу, правэм ылъэныкъокӀэ зэфыщытыкӀэхэу 2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м ыуж азыфагу илӀ хъугъэхэм алӀэлэсы.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу ТХЪАКӀУШЫНЭ Аслъан

къ. МыекӀуапэ, мэлылфэгъум и 1, 2016-рэ илъэс N 525

Баскетбол. Суперлигэр, я 3-рэ куп

«Динамо-МГТУ» Мыекъяупэ — «Магнитка» Магнитогорск — 78:62 (15:16, 19:15, 21:15, 23:16). Мэлылфэгъум и 22-м Мыекъяупэ щызэлуагъэх. Зезышагъэхэр: А. Федоров — Санкт-Петербург, А. Кольцов — Тула, П. Усков — Воронеж. «Динамо-МГТУ»: Гапошин — 3, Абызов — 9, Хмара — 14, Еремин — 22, Широков — 5, Кубраков — 19, Чураев — 4, Милютин — 2.

Дышъэр къэзыхьыгъэхэм тафэгушю

Дышъэ медальхэм афэбэнэрэ командэхэр Магнитогорскэ зыщызэлуагъэхэм, Адыгеим иешла-кхэм теклоныгъэр къыдахыгъ, пчъагъэр 67:50. Ятлонэрэ зэлуагъэр Мыекъяупэ щылуагъ. Апэрэ такыкхэм гумэкыгъо нэмык кытфахыгъэп. Пчъагъэр 0:6, 2:11, 6:11. Валентин Кубраковыр ешланлэм кызехъэм, бысхэм ухъумэн юфыгъохэр нахышлю агъэахлэхэр аублагъ. Хъагъэм лэгуаор изыдзэхэрэм

ащыщыгъэх Максим Абызовыр, Николай Еремин, Илья Хмара. В. Кубраковыр хурджанэм пэчыжъэми е пэблагъэми лэгуаор хъагъэм зэрэридзэрэм тигъэгущоштыгъ.

«Магниткэм» дэгъоу щешэщыгъэх Е. Тикановыр, А. Кохельниковыр, нэмыкхэри. Теклоныгъэр хъахлэхэм ахы ашлюагъ, ау «Динамо-МГТУ-м» иухъумахлэхэм ашлюкынгъэ алъэкыштыгъэп. Аужырэ такыкы 10-м гумэкыгъо

тилэжыгъэп, тиспортсменхэм яфэ-шъуашэу теклоныгъэр къыдахыгъ.

Пресс-зэлуагъэх

«Магниткэм» итренер шъхъалэу Сергей Конотоповыр Адыгеим икомандэ кыфэгушлюагъ, гъэхъагъэхэр ышынхэу фэлъэлуагъ. «Динамо-МГТУ-м» итренер шъхъалэу Андрей Синельниковым баскетболыр зыгу рыхыхэу лэгу кыафитеоштыгъэхэм «тхашъуэгъэ-псэу» къариложыгъ. Адыгэ Республикэр илъэс 25-рэ зэрэхъуэрэм «Динамо-МГТУ-м» теклоныгъэр зэрэфигъэхырэ кыхигъэщыгъ. Ти Лышхъэу Тхаклушынэ Аслъан Правительствэм, спортсменхэм зерафэразэр кылуагъ.

Афэгушлюагъэх

Адыгэ Республикэм физкультурэмкIэ ыкIи спортымкIэ и Комитет итхъаматэу, дунаим самбэмкIэ гъогогъу 11 ичемпионэу Хъасанэкъо Муратрэ Мыекъяупэ къэралыгъо технологическэ университетым иректорэу Къуижъ Саидэрэ хагъэунэфыкIырэ чыплэхэр кыдэзыхыгъэ командэхэм афэгушлюагъэх, медальхэр, щытху тхылхэр, шлухъафтынхэр аратыжыгъэх.

Дунэе категории зилэ судьяу Владимир Ревенкэмрэ Урысыем баскетболымкIэ исуперлигэ щыклорэ зэнэкъокъум изэхэа-кломэ ащышэу Мария Смоляковамрэ зэхэхэм кышыгушлюагъэх, зэлуагъум нэбгырабэ зэрэплъы-

гъэр кыхыагъэщыгъ, «Динамо-МГТУ-р» ыпэкIэ лъыкIотэнэу фалуагъ.

Тиешлакхэу Валентин Кубраковым, Артем Гапошиным, Максим Абызовым, Николай Ереминым, нэмыкхэм гушылэгъу тафэхуыгъ. Зэнэкъокъум дышъэ медальхэр кызэрэахыгъэм тиспортсменхэр ыгъэгущуагъэх.

СССР-м спортымкIэ имастерэу Сергей Золотцевым Москва кыкыгъэхэ Владимир Ревенкэмрэ Мария Смоляковамрэ инэлъасэх. Зэдэгущылэгъоу зэдыралагъэм тигуапэу тыхэлэжыагъ.

Ешлэгъур Мыекъяупэ дэгъоу щылуагъэу хъахлэхэм алытагъ. «Динамо-МГТУ-м», тренер шъхъалэу Андрей Синельниковым къащытхуыгъэх. Баскетболым тиспортсменхэм мэхъанэу щыраты-рэм хэхъоныгъэ фэхуу зэрашлюагъом тыщагъэгъозагъ.

Зэфэхысыжъхэр

Суперлигэм ия 3-рэ куп апэрэ чыплэр кыдэзыхыгъэхэ тиспортсменхэм тафэгушлю. 2016 — 2017-рэ илъэс ешлэгъум «Динамо-МГТУ-р» суперлигэм ия 2-рэ куп щешлэнэу фытыныгъэ илэ хуыгъэ. Урысыем баскетболымкIэ ифедерации зэфэхысыжъхэр ышылхыгъэх. Унашъоу ыштэрэм елытыгъэу 2016 — 2017-рэ илъэс ешлэгъур зэхэащт.

Сурэтхэр зэхэхэм кышытет-хыгъэх.

Футбол. Премьер-купыр

Я 25-рэ ешлэгъухэр

Урысыем футболымкIэ изэнэкъокъу хэлэжъэрэ командэхэр апшъэрэ купым хэтхэм 2015 — 2016-рэ илъэс ешлэгъум хэхъэрэ зэлуагъухэр ялагъэх. Ростов-на-Дону, Краснодар, нэмыкхэм якомандэхэм алыплэхэрэм мэфэ гушлюагъохэр къякIугъэх.

КIЭУХХЭР

«Анжи» — «Кубань» — 1:0,
«Ростов» — «Зенит» — 3:0,
ЦСКА — «Динамо» — 1:0,
«Краснодар» — «Уфа» — 4:0,
«Амкар» — «Локомотив» — 0:1,
«Рубин» — «Терек» — 0:1,
«Спартак» — «Мордовия» — 2:2,
«Крылья Советов» — «Урал» — 1:1.

ЧIЫПIЭХЭР

1. «Ростов» — 51
2. ЦСКА — 50
3. «Локомотив» — 46
4. «Краснодар» — 46
5. «Зенит» — 46
6. «Терек» — 41

7. «Спартак» — 38
8. «Урал» — 35
9. «Рубин» — 30
10. «Кр. Советов» — 27
11. «Амкар» — 26
12. «Динамо» — 24
13. «Уфа» — 23
14. «Кубань» — 20
15. «Анжи» — 19
16. «Мордовия» — 18.

Я 26-рэ ешлэгъухэм ащызэлуагъэхтхэр: «Зенит» — «Кубань», «Локомотив» — «Спартак», «Терек» — «Кр. Советов», «Уфа» — «Рубин», «Краснодар» — «Анжи», «Урал» — ЦСКА, «Динамо» — «Амкар», «Мордовия» — «Ростов».

Атлетикэ онтэгъур

НыбжыкIэхэм яушэтыпI

Къоджэ спортым изыкыгъэлэтын пыллыгъэ Дзэгъэщтэ Хъаджэбый фэгъэхыгъэ шлэжъ зэнэкъокъур атлетикэ онтэгъумкIэ Кошхъаблэ гъэшлэгъонэу щыкIуагъ. Республикэм ибатырхэм кIуачIэр, къулайныгъэр зэрапсыхэхэрэр щылычымы ебэныхэзэ къагъэлэзгъуагъ.

Яонтэгъугъэхэм ялытыгъэу апэрэ чыплэхэр кыдэзыхыгъэхэм шъуашытэгъэгъуазэ. Гъыщ Зураб, кг 56-рэ, Цышэ Мурат, кг 62-рэ, Выкъэ Рэмэзан, кг 69-рэ, Кобэщыч Аслъан, кг 77-рэ, Рудольф Клат, кг 85-рэ, Дышъэкл Налбий, кг 94-рэ, Шхончыбэшлэ Руслъан, кг 105-рэ, Шъэожъ Алым, кг 105-м къэху.

ХагъэунэфыкIырэ чыплэхэр кыдэзыхыгъэхэм щытху тхылхэр, шлухъафтынхэр аратыгъэх.

Адыгэ Республикэм атлетикэ онтэгъумкIэ икIэлэцIыкIу-ныбжыкIэ спорт еджапIэ ипашэу Сиху Рэмэзанэ зэрилхытэрэмкIэ, ащ фэдэ зэлуагъухэм яшлюагъэкIэ къоджэ спортым зыкыгъэлэты, псауныгъэм игъэпытэн пылхэм япчъагъэ хэпшыкIэу хэхъо.

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбий.

Зэхэзышагъэр ыкIи кыдэзы-гъэкIырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкIэ ЮфхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащы-псэурэ тилъэп-кыгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамал-хэмкIэ и Комитет Адресыр: ур. Кре-стьянскэр, 236

Редакциер зыдэшылэр:

385000, к. Мыекъяупэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шъхъалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэр-пшъэдэкIыжъ зы-хырэ секретары: 52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-гъэр:

Урысые Федерацием хэутын ЮфхэмкIэ, телерадиокъэтын-хэмкIэ ыкIи зэлы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыплэ гъэлары-шланI, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, к. Мыекъяупэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр 5063

Индексхэр 52161 52162

Зак. 191

Хэутыным узшыкIэтхэнэу щыт уахътэр Сыхъатыр 18.00 ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шъхъалэр Дэрбэ Т.И.

Редактор шъхъалэм иапэрэ гуадзэр

МэщлэкIэ С.А.

Редактор шъхъалэм игуадзэр — пшъэдэкIыжъ зыхырэ секретары Хъурмэ Хь.Хь.